

Kryteria oceniania. Zakres podstawowy

IV klasa liceum ogólnokształcącego i technikum

Poniższy zestaw wymagań edukacyjnych na poszczególne oceny uwzględnia planowane osiągnięcia ucznia w zakresie wiedzy i umiejętności zawarte w rozkładzie materiału i planie wynikowym zintegrowanym z serią *Ślady czasu*. Zestaw ten to jedynie propozycja. Nauczyciel może wykorzystać przedstawiony podział wymagań w swojej pracy dydaktycznej lub zmodyfikować go tak, by w pełni odpowiadał on specyfice klasy i indywidualnym możliwościom uczniów, z którymi pracuje.

Temat lekcji	Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny				
	Poziom konieczny ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy ocena dostateczna	Poziom rozszerzający ocena dobra	Poziom dopełniający ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający ocena celująca
		Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
II wojna światowa					
Wybuch II wojny światowej i kampania polska 1939 r. (rozd. 1)	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none"> • daty: 23 VIII 1939, 1 IX 1939, 9–22 IX 1939, 17 IX 1939, 2–6 X 1939 • postacie: Adolfa Hitlera, Józefa Stalina, Joachima von Ribbentropa, Wiaczesława Mołotowa, gen. Władysława Kutrzeby, gen. Franciszka Kleberga 	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none"> • daty: 5 V 1939, 1–7 IX 1939, 28 IX 1939, 17/18 IX 1939 • postacie: Józefa Becka, mjr. Henryka Sucharskiego, marszałka Edwarda Rydza-Śmigłego, prezydenta Ignacego Mościckiego, Stefana Starzyńskiego • treść przemówienia ministra Józefa Becka w sejmie 5 V 1939 r. 	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none"> • daty: 31 III 1939, 25 VIII 1939, 3 IX 1939 • postacie: gen. Kazimierza Sosnkowskiego, gen. Władysława Andersa • przyczyny porażki Polski w 1939 r. Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: deklaracja o niestosowaniu 	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1–2 IX 1939, 8–10 IX 1939 • postacie: kpt. Władysława Raginisa, gen. Wilhelma Orlika-Rückemanna • przykłady zbrodni wojennych dokonanych przez agresorów Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: obrona Lwowa, obrona 	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none"> • postacie: gen. Stefana Dęba-Biernackiego, płk. Juliana Filipowicza, płk. Stanisława Dąbka Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, dlaczego nie było planu obrony granicy wschodniej państwa polskiego

	<ul style="list-style-type: none"> • żądania III Rzeszy wobec Polski • treść tajnego protokołu paktu Ribbentrop–Mołotow • główne etapy kampanii polskiej 1939 r. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: pakt Ribbentrop–Mołotow, Wolne Miasto Gdańsk, eksterytorialna autostrada, wojna błyskawiczna – Blitzkrieg, obrona Warszawy, bitwa nad Bzurą, bitwa pod Kockiem, Wehrmacht, wojna totalna, Generalne Gubernatorstwo • konsekwencje paktu Ribbentrop–Mołotow • znaczenie sojuszu zawartego przez Wielką Brytanię i Francję z Polską <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić najważniejsze etapy kampanii polskiej 1939 r. • ocenić postawę prezydenta, rządu i naczelnego wodza • przedstawić przyczyny klęski Rzeczypospolitej 	<ul style="list-style-type: none"> • sytuację międzynarodową, która doprowadziła do wybuchu II wojny światowej • przykłady bohaterskiej postawy Polaków w czasie wojny obronnej 1939 r. • podział ziem polskich między III Rzeszę i ZSRS w następstwie drugiego paktu Ribbentrop–Mołotow <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: drugi pakt Ribbentrop–Mołotow – traktat o granicach i przyjaźni między III Rzeszą i ZSRS, bitwa graniczna, obrona Poczty Polskiej, Wojskowa Składnica Tranzytowa na Westerplatte • dlaczego Polska odrzuciła żądania III Rzeszy • przyczyny poddania się przez obrońców Westerplatte • dlaczego doszło do wycofania się prezydenta Ignacego Mościckiego i naczelnego wodza 	<p>przemocy, brytyjskie i francuskie gwarancje wojskowe, „Fall Weiss”, układ sojuszniczy</p> <ul style="list-style-type: none"> • dlaczego przestała być realna koncepcja polityki zagranicznej zwana „polityką równowagi” • przyczyny wypowiedzenia Polsce przez III Rzeszę deklaracji o niestosowaniu przemocy z 1934 r. • na czym miała polegać realizacja Blitzkriegu • znaczenie dla Polaków wypowiedzenia wojny Niemcom przez Francję i Wielką Brytanię <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić sytuację międzynarodową Polski przed wybuchem II wojny światowej • wyjaśnić znaczenie powołania polskich władz państwowych i sił zbrojnych na uchodźstwie 	<p>Grodna, bitwa pod Mokrą, bitwa pod Wizną, Korpus Obrony Pogranicza, zbrodnie w Wieluniu, Bydgoszczy, Katowicach, Grodnie, rumuńskie przedmoście</p> <ul style="list-style-type: none"> • dlaczego marszałek Edward Rydz-Śmigły wydał rozkaz, by Wojsko Polskie unikało starć z Armią Czerwoną <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić niemieckie i sowieckie zbrodnie w czasie kampanii polskiej • omówić straty polskie w kampanii 1939 r. zarówno demograficzne, jak i materialne • wyjaśnić, dlaczego bitwę pod Wizną nazwano polskimi Termopilami 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować postawy polskiego społeczeństwa wobec agresji niemieckiej i sowieckiej
--	---	---	--	---	---

	<p>w kampanii polskiej 1939 r.</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie zmiany terytorialne wprowadzone po podpisaniu drugiego paktu Ribbentrop–Mołotow 	<p>Edwarda Rydza-Śmigłego do Rumunii</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawić stosunek sił na froncie polskim we wrześniu 1939 r. wskazać na mapie miejsca najważniejszych bitew kampanii polskiej 1939 r. 			
<p>Działania zbrojne w latach 1939–1941 (rozdz. 2)</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 1939–1940, IV 1940, V 1940, VIII–X 1940, 22 VI 1941, 7 XII 1941 postacie: gen. Zygmunta Bohusza-Szyski, Winstona Churchilla, gen. Stanisława Kopańskiego, prezydenta Franklina Delano Roosevelta państwa zaatakowane przez III Rzeszę, Włochy i Japonię oraz ZSRS w latach 1939–1941 starcia zbrojne w latach 1940–1941, w których uczestniczyli polscy żołnierze <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: dziwna wojna, aneksja, bitwa powietrzna o Wielką 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> datę: VI 1940 postać: marszałka Philippe’a Pétaina <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: Samodzielna Brygada Strzelców Podhalańskich, Linia Maginota, „Fall Gelb”, rząd Vichy, Dywizjony 300 i 301 znaczenie Narwiku dla prowadzenia działań zbrojnych przez III Rzeszę znaczenie klęski Niemców w bitwie powietrznej o Wielką Brytanię dla dalszych losów wojny <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisać potencjał militarny Francji i jej sprzymierzeńców w maju 1940 r. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: XI 1939 – III 1940, IX 1940 postacie: gen. Carla Gustafa Mannerheima, feldmarszałka Erwina Rommla główne postanowienia paktu trzech <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: wojna zimowa, systemy radarowe, Enigma, oś Rzym–Berlin–Tokio, pakt trzech, izolacjonizm, Lend-Lease Act, bitwa o Atlantyk, „Barbarossa” dłaczego wojska fińskie miały przewagę nad wojskami ZSRS w wojnie zimowej na czym polegały trudności podczas walk w Afryce w latach 1940–1941 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: III 1941, IV 1941 postacie: gen. Ericha von Mansteina, króla Piotra II, Czang Kaj-szeka państwa, które uczestniczyły w agresji na ZSRS <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: „Lew morski”, rozbiór Jugosławii, Niezależne Państwo Chorwackie (NDH), Kriegsmarine, alianckie konwoje przyczyny rozbioru Jugosławii <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> omówić wpływ rodzących się potęg finansowych na sytuację ekonomiczną poszczególnych krajów 	<p>Uczeń rozumie</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: ruch America First, wojna japońsko-chińska dłaczego społeczeństwo USA nie chciało się angażować w działania na kontynencie europejskim <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> omówić współpracę hitlerowskich Niemiec i ZSRS w latach 1939–1941 scharakteryzować ekspansję Japonii na Dalekim Wschodzie w latach 1937–1941

	<p>Brytanię, myśliwce, bombowce, Dywizjon 303, desant, Samodzielna Brygada Strzelców Karpackich, Wielka Koalicja, alianci, front wschodni, kontruferzenie, baza Pearl Harbour, front dalekowschodni</p> <ul style="list-style-type: none"> • znaczenie przystąpienia USA do II wojny światowej <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić główne etapy działań zbrojnych w Europie Zachodniej w latach 1939–1941 • wyjaśnić, czym się charakteryzowała dziwna wojna • wyjaśnić, w jakich okolicznościach USA przystąpiły do II wojny światowej • omówić udział żołnierzy polskich w walkach o Narwik, Tobruk, w bitwie powietrznej o Wielką Brytanię, bitwie o Atlantyk 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie miejsca bitew, przebieg działań zbrojnych w latach 1939–1941 • porównać siły militarne ZSRS oraz Niemiec i ich sojuszników w czerwcu 1941 r. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować napaść ZSRS na Finlandię • opisać sytuację republik bałtyckich w 1940 r. • omówić znaczenie paktu trzech dla sytuacji na frontach II wojny światowej • omówić wpływ agresji III Rzeszy na ZSRS na sytuację na frontach II wojny światowej • przedstawić główne założenia planu „Barbarossa” • wyjaśnić znaczenie Lend-Lease Act dla państw prowadzących wojnę z III Rzeszą • wyjaśnić znaczenie alianckich konwojów przez Atlantyk dla dalszych losów wojny 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować agresje i aneksje, których dokonały oba totalitarne mocarstwa w latach 1939–1941 • wyjaśnić, dlaczego doszło do rozbioru Jugosławii • wyjaśnić, dlaczego doszło do rozgromienia Sowietów w pierwszym etapie agresji niemieckiej na ZSRS 	
--	---	--	---	--	--

<p>Europa pod okupacją (rozd. 3)</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postacie: Charles'a de Gaulle'a, Josipa Broza-Tito • różne formy okupacji niemieckiej w Europie • przykłady ruchu oporu w okupowanej Europie <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: polityka germanizacyjna, włączenie do Rzeszy, okupacja wojskowa, status kolonialny, eksterminacja, zagłada, Holocaust, „podludzie”, państwo marionetkowe, kolaboracja, ruch oporu, Polskie Państwo Podziemne, Armia Krajowa, partyzantka sowiecka, mordy sądowe <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować politykę Niemiec na terenach okupowanych 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1940 • postacie: Philippe'a Pétaina, Vidkuna Quislinga <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: reżim Vichy, Wolna Francja, Résistance <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować ruch oporu we Francji 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1941 • postać: płk. Dragoljuba Mihajlovicia <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Włoska Republika Socjalna – Republika Salò, czetnicy, ustasze, Narodowa Armia Wyzwolenia Jugosławii • wpływ skomplikowanej sytuacji narodowościowej w Jugosławii na postawy społeczeństwa wobec władz okupacyjnych <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić postawy poszczególnych narodów europejskich względem władz okupacyjnych • scharakteryzować ruch oporu w Jugosławii 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: ochotnicze formacje Waffen-SS <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić różnice w polityce prowadzonej przez Niemców w Europie Zachodniej, w Europie Wschodniej oraz na Bałkanach 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Milorg, EDES, ELAS <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać przykłady akcji norweskiego ruchu oporu • wyjaśnić, dlaczego po wojnie zakłamywano pamięć o okupacji
--------------------------------------	--	---	---	---	---

<p>Holokaust (rozd. 4)</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1939, 19 IV 1943 • postaci: Janusza Korczaka, Józefa i Wiktorii Ulmów, Jana i Antoniny Żabińskich, Ireny Sendlerowej • terminy określające zagładę Żydów w czasie II wojny światowej • obozy zagłady utworzone przez Niemców na terenie Polski • przykłady bohaterstwa Polaków w ratowaniu Żydów <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: rasizm, antysemityzm, aryjski, „nadludzie”, „podludzie”, międzyrasowe małżeństwa, czystka etniczna, ludobójstwo, zagłada, Holokaust (Szoah), homoseksualiści, niemieckie antyżydowskie ustawodawstwo, stygmatyzacja, emblemat, gwiazda Dawida, getto, masakra, pogrom, 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: I 1942 • postaci: Mordechaja Anielewicza, Marka Edelmana • liczbę zgładzonych w Holokaucie Żydów <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: powstanie w getcie warszawskim, eksterminacja, „ostateczne rozwiązanie kwestii żydowskiej”, obozy zagłady, konferencja w Wannsee, komory gazowe, cyklon B, deportacje, Wielka Akcja Deportacyjna <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienić postanowienia konferencji w Wannsee • opisać sytuację panującą w gettach na terenach okupowanej Polski • ocenić postawę Janusza Korczaka 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: VII 1941, III 1944 • postaci: Emanuela Ringelbluma, Chaima Rumkowskiego, Adama Czerniakowa, Jürgena Stroopa <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: szmugler, Einsatzgruppen, zbrodnia w Jedwabnem, Judenrat, Żydowska Służba Porządkowa, Żydowski Związek Wojskowy, Żydowska Organizacja Bojowa, Sprawiedliwy wśród Narodów Świata • wpływ ujawnienia informacji o zbrodni w Jedwabnem na postrzeganie Polaków <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić znaczenie konferencji w Wannsee dla kwestii zagłady europejskich Żydów • wskazać na mapie główne miejsca eksterminacji społeczności żydowskiej w Europie w latach 1939–1945 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: IX 1941 • postaci: Anny Frank, arcybiskupa Adama Stefana Sapiehy, siostry Matyldy Getter <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Babi Jar, Yad Vashem <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić różne postawy społeczeństw europejskich wobec Szoah • wyjaśnić, jaką rolę w zagładzie europejskich Żydów odegrał obóz Auschwitz-Birkenau • omówić stosunek polskiego podziemia do powstania w getcie warszawskim 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postaci: Ericha von Mansteina, Tadeusza Pankiewicza <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: szmalcownictwo <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać politykę nazistów wobec Żydów w różnych częściach Europy w czasie II wojny światowej • scharakteryzować etapy określające zagładę europejskich Żydów w czasie II wojny światowej • omówić postawy Polaków wobec Żydów podczas II wojny światowej
----------------------------	--	---	--	--	--

	<p>denuncjacja, donos, kara śmierci</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> omówić sposoby stygmatyzacji i dyskryminacji społeczności żydowskiej przez Niemców w okupowanej Europie 		<ul style="list-style-type: none"> przedstawić przebieg powstania w getcie warszawskim wymenić Polaków odznaczonych medalem Sprawiedliwy wśród Narodów Świata 		
Przełom na frontach i koniec II wojny światowej (rozd. 5)	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 6 VI 1944, 8 V 1945, VIII 1945, 2 IX 1945 postacie: Benito Mussoliniego, gen. Władysława Andersa, gen. Stanisława Maczka, Charles'a de Gaulle'a, gen. Stanisława Sosabowskiego przełomowe wydarzenia II wojny światowej w latach 1942–1945 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: front wschodni, Armia Czerwona, kontratak, kampania włoska, Linia Gustawa, bitwa pod Monte Cassino, lądowanie w Normandii, „Overlord”, operacja berlińska, 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: VI 1942, XI 1942 – II 1943, 18 V 1944 postacie: gen. Erwina Rommla, gen. Dwighta Eisenhowera polские jednostki wojskowe, które uczestniczyły w walkach na frontach II wojny światowej w latach 1942–1945 i ich dowódców <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: kocioł pod Stalingradem, bitwa pod Kurskiem, bitwa pod Al-Alamajm, desant na Sycylii, „Torch”, bitwa pod Lenino, 1. Dywizja Piechoty im. Tadeusza Kościuszki, „Bagration”, II Korpus Polski 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: XI 1942, VII 1943 postacie: feldmarszałka Friedricha Paulusa, feldmarszałka Wilhelma Keitla miejsca bitew, w których uczestniczyli żołnierze polscy w walkach na frontach II wojny światowej w latach 1942–1945 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: Linia Gotów, bitwa pod Falaise, 1. Dywizja Pancerna, powstanie w Paryżu, powietrznodesantowa operacja „Market Garden”, 1. Samodzielna Brygada Spadochronowa, kontrofensywa 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 12–13 X 1943 postacie: gen. George'a Pattona, admirała Karla Dönitza, marszałka Georgija Żukowa, admirała Isoroku Yamamoto, cesarza Hirohito <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: bitwa na Morzu Jawajskim, bitwa wokół atolu Midway, taktyka „żabich skoków”, bitwa na Morzu Filipińskim, bitwa w Zatoce Leyte, żywe torpedy, kamikadze, ataki atomowe na Hiroszimę i Nagasaki, „Azja dla Azjatów” <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> omówić działania zbrojne na Dalekim 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> postać: gen. Douglasa MacArthura <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawić znaczenie wojsk pancernych dla działań na frontach II wojny światowej ocenić, czy zamach na Hitlera miał szanse powodzenia oraz jak jego skuteczne przeprowadzenie mogło wpłynąć na dalszy przebieg II wojny światowej omówić rolę propagandy w walce z III Rzeszą i jej sojusznikami ocenić pod względem politycznym

	<p>bezwartunkowa kapitulacja</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić znaczenie utworzenia drugiego frontu dla losów wojny w Europie Zachodniej 	<ul style="list-style-type: none"> • znaczenie bitwy pod Stalingradem dla losów frontu wschodniego <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić przebieg lądowania aliantów w Normandii • scharakteryzować przebieg II wojny światowej na froncie wschodnim w latach 1942–1945 	<p>w Ardenach, alianckie naloty dywanowe</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić przyczyny klęski państw osi • przedstawić straty ludnościowe w czasie II wojny światowej • wskazać na mapie miejsca bitew i kierunki działań zbrojnych na froncie wschodnim w latach 1942–1945 	<p>Wschodzie w latach 1942–1945</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie główne tereny działań zbrojnych między USA a Japonią w latach 1942–1945 	<p>i etycznym użycie bomby atomowej przez USA</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenić zachowanie Sowieców po wkroczeniu na tereny III Rzeszy
<p>Konferencje Wielkiej Trójki (rozd. 6)</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1941, 1943, 1945 • postacie: Winstona Churchilla, Franklina Delano Roosevelta, Józefa Stalina • miejsca konferencji Wielkiej Trójki • główne postanowienia konferencji Wielkiej Trójki <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Wielka Trójka, Wielka Koalicja, konferencje Wielkiej Trójki, konferencja w Teheranie, konferencja w Jałcie, konferencja w Poczdamie, otwarcie drugiego frontu, okupacja Niemiec, 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 14 VIII 1941, 1 I 1942, 28 XI – 1 XII 1943 • postanowienia zawarte w Karcie atlantyckiej <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Karta atlantycka, Deklaracja Narodów Zjednoczonych, linia Curzona <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić główne cele, które stawiali przed sobą sygnatariusze Karty atlantyckiej • wyjaśnić, do czego zobowiązali się sygnatariusze Deklaracji 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 4–11 II 1945, 17 VII – 2 VIII 1945 • postacie: Harry’ego Trumana, Clementa Attlee <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: przywrócenie niepodległości Austrii, sowiecka strefa wpływów w Europie, cztery strefy okupacyjne, reparacje wojenne • dlaczego prezydentowi USA zależało na utrzymaniu w tajemnicy decyzji dotyczących Europy Środkowo-Wschodniej podjętych w Teheranie 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: I 1943, IV 1945 • postacie: Ciang Kaj-szeka, Charles’a de Gaulle’a • miejsce i czas pierwszego spotkania Organizacji Narodów Zjednoczonych <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: konferencja w Casablance, Sojusznicza Rada Kontroli <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienić postanowienia konferencji w Casablance • wyjaśnić, jakie znaczenie dla 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić proces kształtowania się Wielkiej Koalicji

	<p>ukaranie niemieckich zbrodniarzy wojennych, wysiedlenia</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić wpływ postanowień konferencji Wielkiej Trójki na losy Polski 	<p>Narodów Zjednoczonych</p> <ul style="list-style-type: none"> omówić decyzje Wielkiej Trójki podjęte na konferencji w Teheranie 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> omówić znaczenie Karty atlantyckiej dla dalszych losów wojny wyjaśnić wpływ konferencji w Teheranie i Jałcie na przebieg II wojny światowej wyjaśnić, dlaczego decyzje konferencji w Poczdamie podpisali przedstawiciele Wielkiej Trójki w innym składzie niż na wcześniejszych konferencjach 	<p>powojennego ładu miała konferencja jałtańska</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, dlaczego Poczdam stał się miejscem konferencji Wielkiej Trójki 	
--	---	--	--	--	--

Polska i Polacy w czasie II wojny światowej

<p>Polska i Polacy pod okupacją niemiecką (rozdz. 7)</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: X 1939, VI 1940, I–VIII 1943 postacie: Hansa Franka, rotmistrza Witolda Pileckiego, Maksymiliana Marii Kolbego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: włączenie do Rzeszy, Generalne Gubernatorstwo, masowe wywózki, masowe egzekucje, obowiązek pracy, roboty przymusowe, łapanki, system 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> datę: 1940 postać: Janusza Kusocińskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: Generalny Plan Wschodni, szmugiel, akcja AB, mord w Palmirach, niszczenie kultury i tożsamości narodowej Polaków <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, jakie kryteria przyjęli Niemcy decydując o podziale ziem polskich 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: X 1939 – IV 1940 postać: Stefana Starzyńskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: Kraj Warty, Okręg Białostocki, niemiecka lista narodowa – Deutsche Volksliste, Piaśnica – „kaszubska Golgota”, „pomorski Katyń”, Gestapo, SS, więzienie „na Montelupich”, więzienie „na Szucha” 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 6 XI 1939, 4 VII 1941 postacie: Macieja Rataja, Mieczysława Niedziałkowskiego, Kazimierza Bartła <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: aresztowanie pracowników naukowych krakowskich uczelni, zamordowanie polskich profesorów w Lwowie, prasa gadzinowa, Prewencyjny Obóz 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> postacie: Juliusza Bursche, Wacława Krzeptowskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: naród góralski – Goralenvolk <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawić prawnoustrojowe regulacje dotyczące terytorium państwa polskiego zajętego przez Niemcy
--	---	--	--	---	--

	<p>kartkowy, czarny rynek, odpowiedzialność zbiorowa, obozy koncentracyjne (KL Auschwitz, KL Lublin <Majdanek>, KL Stutthof, obozy zagłady (Auschwitz-Birkenau), akcja wysiedleńcza, pacyfikacja Zamojszczyzny</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie terytorium Generalnego Gubernatorstwa oraz obszary wcielone do Rzeszy wyjaśnić, dlaczego Kraków, a nie Warszawa, stał się stolicą GG podać przykłady zamordowanych przez Niemców przedstawicieli polskich elit politycznych, naukowych, społecznych 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić założenia Generalnego Planu Wschodniego wymienić ograniczenia, które po utworzeniu GG zostały wprowadzone przez okupantów wobec dawnych obywateli Polski przedstawić założenia akcji AB scharakteryzować postawy społeczeństwa polskiego wobec polityki okupanta niemieckiego opisać realia życia codziennego pod okupacją niemiecką wyjaśnić, dlaczego Niemcy podjęli akcję wysiedlania Polaków z Zamojszczyzny 	<ul style="list-style-type: none"> dlatego zbrodnię w Piaśnicy nazwano „pomorskim Katyniem” <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować sytuację ludności polskiej zamieszkującej tereny wcielone do III Rzeszy wyjaśnić, jakie prawa i obowiązki nakładał wpis na folklistę oraz dlaczego odmowa wpisu stawała się aktem odwagi podać przykłady zagrabionych przez Niemców dzieł sztuki 	<p>Policji Bezpieczeństwa dla Młodzieży Polskiej w Łodzi, Wielkie Niemcy</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> omówić politykę niemiecką wobec polskich elit politycznych, kulturalnych i społecznych w Generalnym Gubernatorstwie wyjaśnić, czemu miało służyć niszczenie polskiej kultury w okupowanej przez Niemców Polsce przedstawić politykę Niemców wobec mniejszości narodowych i etnicznych zamieszkujących II RP omówić sposoby upamiętnienia zbrodni dokonanych przez Niemców na ludności polskiej (np. Muzeum Powstania Warszawskiego, Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau) 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić stosunek Niemców do kościołów chrześcijańskich działających na ziemiach polskich pod okupacją ocenić postawę rotmistrza Witolda Pileckiego ocenić postawę franciszkanina Maksymiliana Marii Kolbego
<p>Polska i Polacy pod okupacją sowiecką (rozd. 8)</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 1939, 1940–1941, kwiecień 1940, wiosna 1943 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 22 X 1939, 5 III 1940, 3 IV 1940 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: II 1940 – VI 1941, 1943–1944 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> datę: 10 X 1939 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> postacie: Aleksandra Prystora, Leopolda

	<ul style="list-style-type: none"> postać: Wiaczesława Mołotowa sowieckie represje na terenach okupowanych obszary anektowane przez ZSRS miejsca mordu polskich oficerów <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: obywatelstwo państwa sowieckiego, „pokraczny twór traktatu wersalskiego”, farsa demokracji, pogrom, sowietyzacja, wymiana pieniędzy, kolektywizacja rolnictwa, nacjonalizacja przemysłu, czarny rynek, represje wobec chrześcijan, bolszewicka propaganda, sowietyzacja szkół, łagry, NKWD, „wrogowie ludu”, masowe deportacje, zbrodnia katyńska, eksterminacja, rzeź wołyńska <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie tereny zajęte przez ZSRS we wrześniu 1939 r. 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: zgromadzenia ludowe, obozy w Starobielsku, Ostaszkowie, Kozielsku, miejsca mordów w Katyniu, Charkowie, Miednoje, Międzynarodowy Czerwony Krzyż na czym polegało „kłamstwo katyńskie” <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, jakie znaczenie dla Sowietów miało przeprowadzenie wyborów na terenach anektowanych przedstawić losy polskich oficerów więzionych przez Sowietów w Kozielsku, Ostaszkowie, Starobielsku wyjaśnić, dlaczego Stalinowi zależało na ukryciu zbrodni katyńskiej 	<ul style="list-style-type: none"> postacie: por. Zygmunta Jana Rumla, Stepana Bandery <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: Zgromadzenie Ludowe Białorusi Zachodniej, Zgromadzenie Ludowe Ukrainy Zachodniej, Workuta, Kołyma, Główny Zarząd Poprawczych Obozów – Gułag, Ukraińska Powstańcza Armia (UPA), czystka etniczna, Galicja Wschodnia, Wołyń dlaczego doszło do antyukraińskich akcji polskich oddziałów AK, BCH, NSZ <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, dlaczego część obywateli II RP uroczyście witała wkraczającą Armię Czerwoną scharakteryzować życie codzienne Polaków pod okupacją sowiecką scharakteryzować kolejne fale masowych deportacji ludności polskiej, wskazać miejsca wywózki 	<ul style="list-style-type: none"> postacie: Janiny Lewandowskiej, Mariusza Zaruskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: Wileńszczyzna, GPU dlaczego w 1940 r. doszło do pozornej zmiany polityki Sowietów wobec Polaków dlaczego polscy komuniści współpracowali z władzami sowieckimi <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, jakie czynniki decydowały o kształtowaniu się postaw mieszkańców Kresów względem sowieckiego okupanta porównać warunki panujące w sowieckich łagrach i niemieckich obozach koncentracyjnych w czasie II wojny światowej wyjaśnić przyczyny rzezi wołyńskiej 	<p>Skulskiego, Leona Kozłowskiego</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> omówić rolę propagandy sowieckiej na ziemiach zajętych przez ZSRS we wrześniu 1939 r. scharakteryzować postawy Polaków wobec Sowietów omówić sposoby upamiętnienia zbrodni katyńskiej i rzezi wołyńskiej
--	---	---	--	---	---

	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić sytuację Polaków pod okupacją sowiecką 		<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić losy obywateli Rzeczypospolitej deportowanych w głąb ZSRS • wytłumaczyć, w jaki sposób władze sowieckie argumentowały decyzję o zamordowaniu polskich oficerów 		
Rząd RP na uchodźstwie i Polskie Siły Zbrojne na obczyźnie (rozdz. 9)	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 30 VII 1941, 13 IV 1943, 25 IV 1943 • postaci: gen. Władysława Sikorskiego, gen. Stanisława Maczka, Iwana Majskego, gen. Władysława Andersa, Stanisława Mikołajczyka • miejsca bitew z udziałem polskich żołnierzy na frontach II wojny światowej (bitwę o Narwik, bitwę o Anglię, bitwę pod Tobrukiem, bitwę o Monte Cassino, bitwę pod Falaise, bitwę pod Arnhem, bitwę o Brede) <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: sformowanie gabinetu, Polskie Siły 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 30 IX 1939, VII 1943 • postaci: Władysława Raczkiewicza, gen. Zygmunta Bohusza-Szyszki <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: piłsudczyk, desygnowanie, Samodzielna Brygada Strzelców Podhalańskich, 10. Brygada Kawalerii Pancernej <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienić postanowienia układu Sikorski–Majski • wyjaśnić przyczyny jednostronnego zerwania przez rząd ZSRS stosunków dyplomatycznych z rządem Rzeczypospolitej 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: VI 1939, VII–X 1940, VIII 1941 • postaci: gen. Kazimierza Sosnkowskiego, Witolda Urbanowicza, Stanisława Skalskiego • siedziby polskiego rządu na uchodźstwie w czasie II wojny światowej <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Polska Partia Socjalistyczna, Stronnictwo Ludowe, Stronnictwo Narodowe, Stronnictwo Pracy, Dywizjon 303, dywizjony 300, 301, 304, 305, ORP Orzeł, ORP Kujawiak, ORP Krakowiak, ORP Piorun, katastrofa w Gibraltarze 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postaci: gen. Stanisława Sosabowskiego, płk. Stanisława Kopańskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: ewakuacja, II Korpus Polski, 1. Dywizja Pancerna, Samodzielna Brygada Spadochronowa, Samodzielna Brygada Strzelców Karpackich, „szczury Tobruku”, operacja desantowa, Polskie Siły Powietrzne, Polska Marynarka Wojenna, broń raketowa V-2 <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić działalność rządu RP na uchodźstwie 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postaci: Josefa Františka, Jadwigi Piłsudskiej, Krystyny Skarbek <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Pomocnicza Służba Kobiet, agent wywiadu, Kierownictwo Operacji Specjalnych (SOE), podróże kurierskie <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, dlaczego władze na uchodźstwie szykanowały osoby związane z sanacją • scharakteryzować postawę Wielkiej Brytanii w sprawie stosunków polsko-sowieckich

	<p>Zbrojne (PSZ), układ Sikorski–Majski, Armia Andersa, Polskie Siły Zbrojne w ZSRS, zbrodnia katyńska, zerwanie stosunków dyplomatycznych, Międzynarodowy Czerwony Krzyż, bitwa o Monte Cassino, wywiad, dywersja, sabotaż</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podać przykłady walk polskich żołnierzy na frontach II wojny światowej • wymienić czołowe postacie rządu polskiego na uchodźstwie 		<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić proces powstawania polskich władz na uchodźstwie • wyjaśnić, dlaczego władze polskie na uchodźstwie stanowiły ciągłość władz polskich II Rzeczypospolitej • przedstawić udział zbrojny Polaków w walkach u boku Brytyjczyków w latach 1940–1941 • ocenić, czy śmierć generała Sikorskiego mogła być korzystna dla Sowieców i aliantów 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić udział polskich żołnierzy w walkach na różnych frontach II wojny światowej • wskazać na mapie miejsca bitew z udziałem polskich jednostek wojskowych na zachodzie Europy podczas II wojny światowej • ocenić znaczenie układu Sikorski–Majski dla relacji polsko-sowieckich 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić, jaką rolę w budowaniu wizerunku polskiego żołnierza na frontach II wojny światowej odgrywał cmentarz na Monte Cassino • scharakteryzować znaczenie sprawy polskiej dla polityki wielkich mocarstw • przedstawić największe sukcesy polskiego wywiadu
<p>Polskie Państwo Podziemne (rozdz. 10)</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1939, 1940, II 1942 • postacie: gen. Stefana Roweckiego „Grotę”, gen. Leopolda Okulickiego „Niedźwiadka”, gen. Tadeusza Bora-Komorowskiego • komendantów głównych ZWZ–AK • zna różne formy walki w konspiracji <p>Uczeń rozumie:</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1943 • postacie: mjr. Henryka Dobrzańskiego „Hubala”, Aleksandra Dawidowskiego „Alka”, Jana Bytnara „Rudego”, Tadeusza Zawadzkiego „Zośki” <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: partyzantka powrześniowa, Kielecczyzna, Szare Szeregi, „akcja pod Arsenalem”, Tajna 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: IX 1939, XI 1939, 1943 • postacie: gen. Michała Tokarzewskiego-Karaszewicza, gen. Kazimierza Sosnkowskiego, Augusta Emila Fieldorfa „Nila”, Franza Kutschery <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Służba Zwycięstwu Polski (SZP), Związek Walki Zbrojnej (ZWZ), 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1944 • postacie: Kazimierza Pużaka, Cyryła Ratajskiego, Jana Piekalkiewicza, Jana Stanisława Jankowskiego, Stefana Korbońskiego, Jana Nowaka-Jeziorańskiego, Elżbiety Zawackiej „Zo”, Jana Piwnika „Ponurego” <p>Uczeń rozumie:</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postacie: Waława Felczaka, Elżbiety Zahorskiej <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Narodowa Organizacja Wojskowa (NOW), Narodowe Siły Zbrojne (NSZ) • dlaczego doszło do rozłamu w NOW <p>Uczeń potrafi:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: mały sabotaż, Polskie Państwo Podziemne, konspiracja wojskowa, podziemna armia, Armia Krajowa, Delegat Rządu na Kraj, departamenty, tajne komplety, dywersja, wywiad, kontrwywiad, Enigma, kurierzy • jakie warunki należało spełnić, działając w konspiracji • na czym polegał opór cywilny <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać działalność polskich organizacji konspiracyjnych w czasie II wojny światowej • wyjaśnić, jakie znaczenie dla mieszkańców okupowanej Polski miała organizacja tajnego nauczania • wyjaśnić, jakie formy przybierała walka cywilna 	<p>Organizacja Nauczycielska, symbol Polski Walczącej, Organizacja Małego Sabotażu „Wawer”</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować organizację i cele Polskiego Państwa Podziemnego • wyjaśnić, jakie znaczenie dla Polaków miał symbol Polski Walczącej • wymienić i scharakteryzować najważniejsze akcje przeprowadzone przez konspiracyjny Związek Harcerstwa Polskiego – Szare Szeregi • omówić cel, przebieg i rezultat akcji pod Arsenalem z wykorzystaniem książki Aleksandra Kamińskiego <i>Kamienie na szaniec</i> • scharakteryzować działalność Tajnej Organizacji Nauczycielskiej 	<p>Komenda Główna, okręgi, obwody, placówki ZWZ, Tajna Administracja Cywilna, konspiracyjne sądownictwo, Wojskowe Sądy Specjalne, Cywilne Sądy Specjalne, Komisje Sądzące, Kierownictwo Dywersji (Kedyw), akcja N, akcja Kutschera, „kat Warszawy”, broń rakietowa – pociski latające V-1, V-2</p> <ul style="list-style-type: none"> • dlaczego SZP została w grudniu 1939 r. włączona do ZWZ • dlaczego konspiracyjne sądownictwo nie orzekło kary więzienia <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podać przykłady ważnych akcji wywiadowczych zorganizowanych przez polskie podziemie • przedstawić główne założenia akcji N 	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: PPS-Wolność, Równość, Niepodległość, Stronnictwo Ludowe, Stronnictwo Narodowe, Stronnictwo Pracy, Rada Jedności Narodowej, „Wachlarz”, Peenemünde, cichociemni, Bataliony Chłopskie, Gwardia Ludowa <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podać nazwy stronnictw, które utworzyły reprezentację polityczną Polskiego Państwa Podziemnego • omówić rolę cichociemnych w działaniach polskiej konspiracji 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić postawę majora Henryka Dobrzańskiego • wymienić i scharakteryzować działalność organizacji wojskowych spoza Polskiego Państwa Podziemnego • ocenić cele, które stawiali sobie członkowie Narodowych Sił Zbrojnych
<p>Akcja „Burza” i powstanie warszawskie (rozdz. 11)</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1 VIII 1944, 2/3 X 1944 • postacie: gen. Tadeusza Komorowskiego 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 5 VIII 1944 <p>Uczeń rozumie:</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: XI 1943, VII 1944 • postacie: gen. Tadeusza Pełczyńskiego, 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postacie: Ericha von dem Bacha-Zelewskiego, Bronisława 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować przyczyny, przebieg i konsekwencje

	<p>„Bora”, gen. Leopolda Okulickiego „Niedźwiadka”, Stanisława Mikołajczyka</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: plan „Burza”, Godzina „W”, rzeź Woli, zrzuć broni, 1. Armia Wojska Polskiego, kapitulacja, dymisja • dlaczego powstanie w Warszawie wybuchło o godz. 17.00 • przyczyny kapitulacji powstania warszawskiego po 63 dniach walki <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić przyczyny podjęcia decyzji o wybuchu powstania w stolicy 	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: „krowy”, „PAST-a” • dlaczego celem pierwszego natarcia niemieckiego stały się Wola i Ochota • dlaczego zmieniał się stosunek warszawian do powstania <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić cele akcji „Burza” • podać przykłady bestialskich mordów dokonanych przez Niemców w Warszawie w czasie powstania • podać przykłady utworów literackich, pieśni, filmów związanych z powstaniem warszawskim 	<p>płk. Antoniego Chruściela „Montera”</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Poczta Polowa, radiostacja „Błyskawica” <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić, jakimi siłami i uzbrojeniem dysponowali powstańcy • omówić stosunek warszawian do powstania • omówić los żołnierzy AK i ludności cywilnej po upadku powstania warszawskiego 	<p>Kamińskiego, Tomasza Arciszewskiego</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przyczyny podania się do dymisji przez premiera rządu na uchodźstwie Stanisława Mikołajczyka <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać na planie Warszawy najważniejsze miejsca walk w czasie powstania • przedstawić stosunek aliantów do powstania warszawskiego • omówić rezultat rozmów Stanisława Mikołajczyka z Józefem Stalinem w Moskwie • wyjaśnić, dlaczego, do 10 września, Stalin nie pozwolił na lądowanie na sowieckich lotniskach alianckich samolotów niosących pomoc Warszawie • przedstawić konsekwencje powstania warszawskiego 	<p>powstania warszawskiego</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić sposoby upamiętnienia powstania warszawskiego (Muzeum Powstania Warszawskiego, pomniki, tablice pamiątkowe, uroczyste obchody rocznic wybuchu powstania, wspólne śpiewanie powstańczych pieśni 1 VIII w Warszawie)
<p>Początki Polski podporządkowanej ZSRS (rozdz. 12)</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 12–13 X 1943, 22 VII 1944 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 5 I 1942, 1942, 1943, 31 XII 1943, 1944 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 17 I 1945, 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 19 I 1945, 18–21 VI 1945 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postacie:

	<ul style="list-style-type: none"> • postacie: Władysława Gomułki, Bolesława Bieruta, Edwarda Osóbki-Morawskiego • prawdziwe miejsce powstania PKWN <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Polska Partia Robotnicza, 1. Dywizja Piechoty im. Tadeusza Kościuszki, chrzest bojowy – bitwa pod Lenino, Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego, manifest PKWN, konferencja Wielkiej Trójki w Jałcie, „Polska lubelska” <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienić główne postanowienia manifestu PKWN 	<ul style="list-style-type: none"> • postacie: Wandy Wasilewskiej, gen. Zygmunta Berlinga <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Gwardia Ludowa, Armia Ludowa, Związek Patriotów Polskich, Krajowa Rada Narodowa <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienić główne cele PPR • wymienić organizacje zbrojne komunistów i scharakteryzować ich działalność • wyjaśnić, jakie czynniki decydowały o tym, że niektórzy Polacy wstępowali do partyzantki komunistycznej 	<p>I – II 1945, 7–18 III 1945, 2 V 1945</p> <ul style="list-style-type: none"> • postacie: gen. Michała Roli-Żymierskiego, gen. Karola Świerczewskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: „Płatne Pachołki Rosji”, obóz w Sielcach nad Oką, 1. Korpus Polskich Sił Zbrojnych w ZSRS, 1. Armia Polska, berlingowcy, 1. Samodzielny Batalion Kobiety im. Emilii Plater, przyczółki w rejonie Warki i Magnuszewa, bitwa pod Studziankami, Wał Pomorski, zdobycie Kołobrzegu, szturm na Berlin, 2. Armia Wojska Polskiego • dlaczego PKWN ogłosił, że działa na podstawie konstytucji marcowej z 1921 r. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić proces tworzenia się polskich formacji wojskowych pod rozkazami ZSRS • przedstawić stosunek ludności cywilnej do berlingowców 	<ul style="list-style-type: none"> • postacie: Kazimierza Pużaka, Adama Bienia, Leopolda Okulickiego, Jana Stanisława Jankowskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Resort Bezpieczeństwa Publicznego, proces szesnastu • dlaczego gen. Leopold Okulicki podjął decyzję o rozwiązaniu Armii Krajowej <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić ustalenia aliantów w sprawie Polski podjęte bez udziału Polaków • wyjaśnić cel aresztowania członków AK przez NKWD i Resort Bezpieczeństwa Publicznego • wyjaśnić, jakie znaczenie dla przejmowania władzy w Polsce przez komunistów miał proces szesnastu 	<p>Stanisława Radkiewicza, Iwana Sierowa, Mieczysława Moczara</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować główne etapy przejmowania przez komunistów władzy w kraju • przedstawić znaczenie „Polski lubelskiej” dla władzy komunistów w kraju
--	--	---	--	---	--

- wskazać na mapie szlak bojowy 1. Armii Wojska Polskiego

Świat po 1945 r.

Powojenna rzeczywistość (rozd. 13)

Uczeń zna:

- daty: 17 VII – 2 VIII 1945, 24 X 1945
- postaci: Józefa Stalina, Harry’ego Trumana, Winstona Churchilla, Clementa Attlee, Benita Mussoliniego
- postanowienia konferencji w Poczdamie
- okoliczności powstania Organizacji Narodów Zjednoczonych
- przyczyny nieporozumień w obozie aliantów

Uczeń rozumie:

- pojęcia: układ sił politycznych, zimna wojna, konferencja w Poczdamie, Organizacja Narodów Zjednoczonych, ściganie i sądenie zbrodniarzy wojennych, reparacje wojenne

Uczeń potrafi:

Uczeń rozumie:

- pojęcia: program socjalny, emancypacja, aktywizacja zawodowa kobiet, cztery strefy okupacyjne, cztery sektory, obszar rywalizacji, Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej, tymczasowy kształt zachodniej granicy Polski, Prusy Wschodnie, przesiedlenia ludności

Uczeń potrafi:

- scharakteryzować działania aliantów wobec pokonanych Niemiec
- pokazać na mapie zmiany terytorialne Niemiec
- omówić przesiedlenia ludności po II wojnie światowej oraz wskazać na mapie obszary objęte tą operacją w Europie
- wyjaśnić, w jaki sposób II wojna światowa

Uczeń zna:

- daty: XI 1945 – X 1946, 10 II 1947

Uczeń rozumie:

- pojęcia: „cztery D”, denazyfikacja, demilitaryzacja, dekartelizacja, demokratyzacja, Sojusznicza Rada Kontroli, Sojusznicza Komendantura, Rada Ministrów Spraw Zagranicznych, finał współpracy Wielkiej Trójki, konferencja pokojowa w Paryżu, traktaty pokojowe ze sprzymierzeńcami III Rzeszy, finlandyzacja
- na czym polegał plan „czterech D”, który zamierzano wprowadzić w Niemczech

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić, jakie traktaty pokojowe zostały

Uczeń rozumie:

- pojęcia: Karta Narodów Zjednoczonych, członkowie założyciele ONZ, Rada Bezpieczeństwa, Zgromadzenie Ogólne, Rada Społeczno-Gospodarcza, Rada Powiernicza, Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości, Sekretariat, Sekretarza Generalny, członkowie stali Rady Bezpieczeństwa, członkowie niestali Rady Bezpieczeństwa, sankcje ekonomiczne, siły pokojowe, błękitne hełmy, przestrzeganie rozejmu, prawo weta, Powszechna deklaracja praw człowieka, fundamenty prawa międzynarodowego

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić na czym polegała finlandyzacja

Uczeń zna:

- postać: Urho Kekkonena

Uczeń potrafi:

- ocenić politykę Sowietów wobec pokonanych Niemców

	<ul style="list-style-type: none"> omówić przyjęte w Poczdamie decyzje dotyczące Niemiec 	przyczyniła się do zmian w życiu kobiet	<p>podpisane w Paryżu w 1947 r.</p> <ul style="list-style-type: none"> omówić zmiany terytorialne dotyczące dawnych sprzymierzeńców III Rzeszy 		
Powstanie dwubiegunowej Europy (rozdz. 14)	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 1948–1952, IX–X 1949 postacie: Winstona Churchilla, George’a Marshalla okoliczności powstania dwóch państw niemieckich przyczyny budowy muru berlińskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: żelazna kurtyna, Program Odbudowy Europy, plan Marshalla, Republika Federalna Niemiec, Niemiecka Republika Demokratyczna <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, czym – według Churchilla – była żelazna kurtyna wskazać na mapie państwa, które po 1945 r. znalazły się w strefie wpływów ZSRS 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: III 1946, 1947 postać: Harry’ego Trumana <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: przemówienie w Fulton, doktryna Trumana <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> omówić działania USA podjęte w ramach realizacji doktryny Trumana w celu uniemożliwienia komunistom przejęcia władzy w niektórych państwach Europy przedstawić wpływ planu Marshalla na powojenną Europę wyjaśnić, dlaczego wszystkie państwa europejskie rządzone przez komunistów zrezygnowały ze skorzystania z planu Marshalla 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 1948, 1948–1949, I 1949, 1955 postać: Konrada Adenauera <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: Europejska Organizacja Współpracy Gospodarczej (OEEC), Rada Wzajemnej Pomocy Gospodarczej (RWPG), rurociąg „Przyjaźń”, rubel transferowy, Organizacja Paktu Północnoatlantyckiego (NATO), sojusz wojskowy, Układ Warszawski, Bizonia, kryzys w Berlinie, most powietrzny, Trizonia, Unia Chrześcijańsko-Demokratyczna (CDU) <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, jakie skutki społeczne i gospodarcze miało 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 1953, 1961, 1963, 1972 postać: Johna F. Kennedy’ego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: powstanie berlińskie, Stasi, mur berliński, Centralna Agencja Wywiadowcza (CIA) dłaczego słowa Johna F. Kennedy’ego „Jestem berlińczykiem” uważane są za symbol solidarności całego świata zachodniego z obywatelami jedynej enklawy wolności położonej we wnętrzu bloku wschodniego <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenić, czy słuszne jest stwierdzenie, że RWPG była narzędziem kontroli gospodarczej ZSRS nad innymi państwami bloku wschodniego 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 1954, 1972 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: traktaty paryskie z 1954 r., układ o podstawach stosunków między NRD a RFN <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenić skuteczność planu Marshalla w procesie odbudowy Europy Zachodniej po II wojnie światowej omówić znaczenie dla świata powstania dwóch wrogich sojuszy wojskowych – NATO i Układu Warszawskiego ocenić słuszność twierdzenia, że powstanie OEEC było impulsem do rozpoczęcia procesu integracji europejskiej

			<p>utworzenie mostu powietrznego</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jak doszło do powstania dwóch państw niemieckich po II wojnie światowej • wyjaśnić, jak doszło do powstania Europejskiej Organizacji Współpracy Gospodarczej 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić okoliczności i cel budowy muru berlińskiego • scharakteryzować politykę aliantów zachodnich i Sowietów względem Niemiec po 1945 r. 	
<p>Sowietyzacja państw Europy Środkowo-Wschodniej (rozdz. 15)</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1953, 1956, 1968 • postaci: Józefa Stalina, Nikity Chruszczowa • cechy państwa totalitarnego • konsekwencje sowietyzacji państw Europy Środkowo-Wschodniej • próby wydostania się spod wpływów sowieckich na Węgrzech i w Czechosłowacji <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Biuro Informacyjne Partii Komunistycznych i Robotniczych, wprowadzenie totalitaryzmu, masowe czystki, pokazowe procesy, zjednoczenie ruchu robotniczego, 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postaci: Josipa Broza-Tito, Imre Nagya, Alexandra Dubčeka <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: federacja bałkańska, titoizm, Komunistyczna Partia Jugosławii, uniformizacja życia politycznego, gospodarczego, kulturalnego, destalinizacja, XX Zjazd KPZR, referat <i>O kulcie jednostki i jego następstwach</i>, wypaczenia, pacyfikacja, interwencja zbrojna, realizm socjalistyczny (sorealizm) <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować genezę, przebieg i skutki 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1947, 1964 • postaci: Jánosa Kádára, Antonína Novotnego, Gustáva Husáka, Leonida Breżniewa, Nicolae Ceaușescu <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: narada przedstawicieli partii komunistycznych w Szklarskiej Porębie, Kominform, ideologia marksistowsko-leninowska, „taktyka salami”, „socjalizm z ludzką twarzą”, interwencja wojsk Układu Warszawskiego, operacja „Dunaj”, samospalenie, „gulaszowy socjalizm”, doktryna Breżniewa 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postaci: Edvarda Beneša, Georgiego Dimitrowa, Ławrentija Berii, Jana Palacha <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: Ruch Państw Niezaangażowanych <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić proces sowietyzacji państw Europy Środkowo-Wschodniej • wyjaśnić stosunek komunistów na Zachodzie do wydarzeń w Czechosłowacji w 1968 r. • przedstawić postawy obywateli Czechosłowacji wobec wydarzeń z 1968 r. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polegała różnica między czasami stalinowskimi a okresem zmian w ZSRS i państwach bloku sowieckiego po śmierci dyktatora • porównać losy przywódców: powstania węgierskiego – Imre Nagya i Praskiej Wiosny – Alexandra Dubčeka • omówić rolę Kominformu we wprowadzaniu totalitaryzmu w państwach bloku wschodniego

	<p>monopartyjność, masowy terror, stalinizm, kolektywizacja rolnictwa, nacjonalizacja przemysłu, ograniczenie własności prywatnej, centralne planowanie, wyśrubowane normy pracy, współzawodnictwo, komunistyczna propaganda, walka o władzę, powstanie węgierskie 1956 r., Praska Wiosna</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienić cechy charakterystyczne państw totalitarnych 	<p>powstania na Węgrzech w 1956 r.</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, dlaczego dążenie do utworzenia federacji bałkańskiej przez Josipa Broza-Tito zostało wrogo przyjęte przez Stalina wyjaśnić, na czym polegał titoizm przedstawić zarzuty, jakie stawiał Stalinowi Nikita Chruszczow w referacie z 1956 r. 	<ul style="list-style-type: none"> konsekwencje dla społeczeństw Węgier i Czechosłowacji wystąpień w 1956 i 1968 r. co było przyczyną udziału wojsk polskich w interwencji w Czechosłowacji w 1968 r. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować genezę, przebieg i skutki Praskiej Wiosny 		
<p>Konflikty okresu zimnej wojny i dekolonizacja (rozd. 16)</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 1950–1953, 1960, 1965–1975 postacie: Kim Ir Sena, Ho Chi Minha, Fidela Castro, Nikity Chruszczowa, Johna F. Kennedy’ego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: Republika Koreańska, Koreańska Republika Ludowo-Demokratyczna, wojna koreańska, desant morski sił ONZ, 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> datę: 1962 postacie: Lyndona B. Johnsona, Richarda Nixona, Mao Zedonga <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: masakry, Socjalistyczna Republika Wietnamu, kryzys kubański, pociski balistyczne, blokada morska <p>Uczeń potrafi:</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 1946–1949, 1946–1954, 1958, 1966–1968 postacie: Czang Kaj-sze, Denga Xiaopinga <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: wojna domowa w Chinach, Tajwan, Chińska Republika Ludowa, komuny ludowe, Wielki Skok Naprzód, Liga Niepodległości 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 1947, 1959, 1976 postacie: Mahatmy Gandhiego, cesarza Bao Daia, Pol Pota, Idiiego Amina <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: „pokojuje współlistnienie”, dyktatura Fulgencia Batisty, Czerwoni Khmerzy, Indyjski Kongres Narodowy, strategia non-violence, 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: państwa postkolonialne, państwa Trzeciego Świata, wojny domowe, Ruch Państw Niezaangażowanych, konferencja w Bandungu, neokolonializm <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, dlaczego Korea Północna nazywana jest

	<p>38. równoleżnik – linia demarkacyjna, wojna pozycyjna, wojna w Wietnamie, porozumienie podpisane w Paryżu w 1973 r., dekolonizacja, Rok Afryki</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jak doszło do powstania dwóch państw koreańskich • wyjaśnić, dlaczego rok 1960 nazwano Rokiem Afryki 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować przyczyny i skutki wojny koreańskiej • wyjaśnić przyczyny i skutki kryzysu kubańskiego • scharakteryzować przyczyny i skutki wojny w Wietnamie w latach 1965–1975 • wskazać na mapie Afryki państwa, które najwcześniej uzyskały niepodległość 	<p>Wietnamu (Viet Minh), Demokratyczna Republika Wietnamu (DRW), wojna Francji z DRW, Wietnam Południowy, układ w Genewie w 1954 r., francuskie Indochiny</p> <ul style="list-style-type: none"> • dlaczego nie powiódł się Wielki Skok Naprzód ogłoszony przez Mao Zedonga <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić przyczyny i skutki wojny domowej w Chinach • wyjaśnić założenia Wielkiego Skoku Naprzód • wyjaśnić przyczyny wojny w Indochinach w latach 1946–1954 • wymienić postanowienia układu zawartego w Genewie w 1954 r. 	<p>Pendżab, Bengal, hinduizm</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, kiedy pojawiły się szanse na rozwój Chin • scharakteryzować reformy, które przeprowadzono w Chinach po 1976 r. • scharakteryzować relacje sowiecko-chińskie • wskazać na mapie miejsca, w których toczyły się konflikty zbrojne na Dalekim Wschodzie po zakończeniu II wojny światowej • wyjaśnić, na czym polegała strategia non-violence zastosowana w Indiach • wyjaśnić, dlaczego w państwach afrykańskich do władzy często dochodzili dyktatorzy • scharakteryzować skutki dekolonizacji 	<p>totalitarnym, komunistycznym skansenem</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenić słuszność twierdzenia, że w 1962 r. świat stanął na krawędzi konfliktu nuklearnego • wyjaśnić, na czym polega neokolonializm • wymienić cele Ruchu Państw Niezaangażowanych
<p>Konflikty na Bliskim Wschodzie (rozd. 17)</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1948, 1956 • postacie: Davida Ben Guriona, Jasira Arafata • przyczyny konfliktu izraelsko-arabskiego 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1948–1949, 1964, 1967 • postać: Gamala Abdela Nasera 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1973, 1978, 1987–1993, 2013 • postacie: Anwara as-Sadata, Menachema Begin 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić okoliczności powstania Państwa Palestyńskiego • wyjaśnić, jakie znaczenie dla procesu 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: libanizacja <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenić postawę i dokonania Anwara

	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Holokaust, Exodus, diaspora, kryzys sueski, siły pokojowe ONZ, terroryzm, Wzgórza Golan, Synaj, islamiści, wojna domowa <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać okoliczności powstania państwa Izrael • wskazać na mapie państwa bliskowschodnie, w których po 1945 r. doszło do konfliktów 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Erec Israel, wojna o niepodległość Izraela, tama na Asuanie, Organizacja Wyzwolenia Palestyny, wojna sześciodniowa, Strefa Gazy, Zachodni Brzeg Jordanu <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić argumentację środowisk żydowskich na rzecz prawa do utworzenia niepodległego państwa na terenie Palestyny • wyjaśnić, jakie znaczenie dla sytuacji na Bliskim Wschodzie miało powstanie państwa Izrael • scharakteryzować stosunki izraelsko-palestyńskie po utworzeniu OWP • opisać genezę, przebieg i skutki wojny sześciodniowej 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Jom Kippur, Czarny Wrzesień, embargo, szok naftowy, kryzys energetyczny, pierwsza intifada, porozumienie izraelsko-palestyńskie, porozumienie w Camp David, Autonomia Palestyńska, status Jerozolimy, Państwo Palestyńskie, broń chemiczna • dlaczego kwestia statusu Jerozolimy podsyca spór między Żydami i Palestyńczykami <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, z czego wynikała przewaga militarna Izraela nad państwami arabskimi w trakcie wojny sześciodniowej • omówić postanowienia porozumienia w Camp David • wyjaśnić charakter wystąpień zwanych intifadą • przedstawić przyczyny wybuchu pierwszej intifady 	<p>pokojowego na Bliskim Wschodzie miały działania podejmowane przez prezydenta Jimmy'ego Cartera</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować konflikty izraelsko-arabskie • wyjaśnić, do jakiego tragicznego wydarzenia doszło podczas igrzysk olimpijskich w Monachium w 1972 r. • wskazać na mapie Strefę Gazy, Zachodni Brzeg Jordanu, Wzgórza Golan 	<p>as-Sadata i Menachema Begina dla rozwiązania konfliktu izraelsko-arabskiego</p>
--	--	---	---	---	--

<p>Ku wspólnej Europie (rozdz. 18)</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1949, 1958, 1 listopada 1993 • postać: Roberta Schumana <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Rada Europy, ojcowie zjednoczonej Europy, Europejska Wspólnota Gospodarcza (EWG), Wspólnota Europejska, Unia Europejska (UE), Komisja Europejska, Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, referendum • przyczyny integracji europejskiej <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie państwa, które zainicjowały integrację europejską w latach 50. • przedstawić, jak doszło do powstania Unii Europejskiej 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1952, 1957 • postać: Konrada Adenauera <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Unia Ekonomiczna Beneluksu, Europejska Wspólnota Węgla i Stali (EWWiS), traktaty rzymskie, Europejska Wspólnota Energii Atomowej (Euratom) • z jakiego powodu doszło do zacieśnienia współpracy Francji z RFN <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podać główne płaszczyzny działań Rady Europy • wskazać na mapie państwa założycielskie EWWiS • scharakteryzować główne cele Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1960, 1985, 1987, 1992 • postać: Alcide’a De Gasperiego • ojców zjednoczonej Europy • etapy integracji europejskiej <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu (EFTA), układ w Schengen, strefa Schengen, Jednolity akt europejski, Rada Europejska, traktat z Maastricht, traktat o utworzeniu Unii Europejskiej, unia walutowa (monetarna), Europejski Bank Centralny • korzyści, które przynosi znalezienie się w strefie Schengen <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić idee zjednoczeniowe w Europie po II wojnie światowej • omówić rolę Roberta Schumana w procesie integracji europejskiej 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1959, 1979, 2002 • postać: Józefa Retingera <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Europejski Trybunał Praw Człowieka, Europejski System Walutowy, Parlament Europejski, euro <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić argumenty, na które powoływały się państwa chcące pozostać poza strefą euro • wymienić najważniejsze instytucje Unii Europejskiej i przedstawić ich kompetencje 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postacie: François Mitterranda, Margaret Thatcher <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozstrzygnąć, czy słuszne jest stwierdzenie, że podpisanie traktatów rzymskich jest początkiem integracji europejskiej; odpowiedź uzasadnić
--	--	--	---	--	---

			<ul style="list-style-type: none"> • omówić proces rozszerzania się Wspólnoty Europejskiej • scharakteryzować główne postanowienia traktatu z Maastricht 		
Przemiany cywilizacyjne na świecie w drugiej połowie XX w. (rozdz. 19)	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1969 • postaci: Neila Armstronga, Indiry Gandhi, Margaret Thatcher, Elvisa Presleya <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: trzecia rewolucja przemysłowa, dyskryminacja, globalizacja, motoryzacja, urbanizacja, aglomeracja, imprezy masowe, równouprawnienie kobiet, aborcja, radykalizm, laicyzacja, ekumenizm, ruch kontestacji młodzieżowej, terroryzm, neofaszyzm, organizacje pacyfistyczne • najważniejsze wyznaczniki trzeciej rewolucji przemysłowej 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1957, 1961, 1963 • postaci: Jurija Gagarina, Benazir Bhutto, Martina Luthera Kinga • przyczynę wyścigu o podbój kosmosu <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: ruch wyzwolenia kobiet, ruch feministyczny, rasizm, Afroamerykanin, marsz na Waszyngton, The Beatles, The Rolling Stones <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić wpływ trzeciej rewolucji przemysłowej na przemiany cywilizacyjne w drugiej połowie XX w. • scharakteryzować proces równouprawnienia kobiet po 1945 r. • omówić wyścig supermocarstw o dominację w kosmosie 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1973, 1975, 1991, 1994 • postaci: Edwina Buzza Aldrina, Isabel Perón, Nelsona Mandeli • przyczyny przyznania Pokojowej Nagrody Nobla Martinowi Lutherowi Kingowi i Nelsonowi Mandeli <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: apartheid, Afrykański Kongres Narodowy, Pokojowa Nagroda Nobla, misja Sojuz–Apollo, konwencja o zwalczaniu i karaniu zbrodni apartheidu <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić przemiany cywilizacyjne, które nastąpiły w drugiej połowie XX w. • omówić znaczenie telewizji dla przemian cywilizacyjnych 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1968 • postaci: Goldy Meir, Corazon Aquino • wybitne kobiety w świecie polityki drugiej połowy XX w. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Studenci na rzecz Demokratycznego Społeczeństwa, rewolta studencka, strajk okupacyjny, bunt studentów w Nanterre, paryska Sorbona, festiwal w Woodstock, subkultura młodzieżowa, hipisi, pacyfizm, „Make love, not war”, komuny, LSD, marihuana • wpływ zabójstwa Martina Luthera Kinga na radykalizację czarnoskórej młodzieży w USA <p>Uczeń potrafi:</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postać: Malcolma X <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić na czym polegał fenomen popkulturowy The Beatles • wyjaśnić, co ułatwiło karierę takim kobietom jak Indira Gandhi, Benazir Bhutto, Isabel Perón

	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienić najważniejsze cechy trzeciej rewolucji przemysłowej przedstawić pozytywne i negatywne skutki rozwoju motoryzacji w drugiej połowie XX w. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić sens słów wypowiedzianych przez Neila Armstronga po wylądowaniu na Księżycu przedstawić postulaty sformułowane przez Martina Luthera Kinga omówić walkę o równouprawnienie czarnoskórych mieszkańców USA 	<ul style="list-style-type: none"> opisać najważniejsze przemiany społeczne drugiej połowy XX w. wyjaśnić cele ruchu feministycznego w latach 60. i 70. omówić politykę apartheidu w Republice Południowej Afryki scharakteryzować działalność i dokonania Nelsona Mandeli 	<ul style="list-style-type: none"> omówić przyczyny wystąpień studenckich w 1968 r. rozstrzygnąć, czy festiwal Woodstock jest słusznie uważany za symbol młodego pokolenia lat 60.; odpowiedź uzasadnić 	
--	---	---	--	---	--

Komunistyczna Polska i jej upadek

<p>Polska po zakończeniu II wojny światowej (rozdz. 20)</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> postać: Ryszarda Kaczorowskiego przyczyny zmniejszenia się liczby ludności Polski po II wojnie światowej w porównaniu z rokiem 1938 miasta o szczególnym znaczeniu historycznym i kulturowym, które znalazły się poza granicami Polski po II wojnie światowej <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: Radio Wolna Europa, Ziemia Zachodnie i Północne 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 1944–1946, 1945–1950 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: wysiedlenia, repatrianci, Kresy, akcja „Wisła”, Łemkowie, dipisi, weryfikacja narodowościowa, Ukraińska Powstańcza Armia (UPA) <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> omówić straty ludnościowe i materialne poniesione przez Polskę w wyniku II wojny światowej wskazać na mapie ziemie, które państwo 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 1945, 1947, 1952 postacie: gen. Karola Świerczewskiego, Jana Nowaka-Jeziorańskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: polsko-sowiecka umowa graniczna <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenić, jaki wpływ na społeczeństwo Polski po II wojnie światowej miało zjawisko przesiedleń i migracji ludności wyjaśnić tragizm losu przesiedleńców ze Wschodu 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 1950, 1970 postacie: Władysława Raczkiewicza, Augusta Zaleskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: układ w Zgorzelcu <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić znaczenie układu w Zgorzelcu z 1950 r. oraz gwarancji udzielonych przez RFN w 1970 r. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, czemu miało służyć osadnictwo wojskowe na Ziemiach Odzyskanych
---	--	--	---	--	---

	<p>(Ziemie Odzyskane), osadnictwo wojskowe, emigracja powojenna, kampania propagandowa</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> omówić zmiany granic Polski po II wojnie światowej 	<p>polskie utraciło oraz uzyskało w wyniku decyzji mocarstw</p> <ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować zjawisko przesiedleń i migracji ludności po II wojnie światowej 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić cel akcji „Wisła” dłaczego ziemie przyłączone do Polski po II wojnie światowej nazywano Ziemiami Odzyskanymi 		
<p>Kształtowanie się systemu komunistycznego (rozdz. 21)</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 1944, 1946, VI 1946, 1947, 19 I 1947 postacie: Władysława Gomułki, Stanisława Mikołajczyka, Bolesława Bieruta pytania zadane społeczeństwu w referendum z 1946 r. przyczyny sfałszowania wyborów z 1947 r. wyniki wyborów w 1947 r. reformy gospodarcze przeprowadzone w latach 1944–1947 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej, Polska Partia Robotnicza, Milicja Obywatelska, reforma rolna, nacjonalizacja przemysłu, dekret 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> postacie: Edwarda Osóbki-Morawskiego, Józefa Cyrankiewicza <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: Polska Partia Socjalistyczna, Stronictwo Demokratyczne, Stronictwo Ludowe, Krajowa Rada Narodowa, demokracja ludowa, Państwowe Gospodarstwo Rolne (PGR), terror dłaczego reforma rolna była pozbawiona sensu ekonomicznego <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić znaczenie propagandowe hasła „trzy razy tak” wyjaśnić, jak PSL zalecał głosować w referendum z 1946 r. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 1947–1949 postać: marszałka Michała Roli-Żymierskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: Biuro Polityczne Komitetu Centralnego PPR, Urząd Bezpieczeństwa (UB), Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego, plan trzyletni, reglamentacja żywności, ruch strajkowy, gospodarka nakazowo-rozdzielcza, Ochotnicza Rezerwa Milicji Obywatelskiej (ORMO), mała konstytucja, prezydent, Rada Państwa, Zjednoczone Stronictwo Ludowe rolę, którą pełniło Biuro Polityczne Komitetu Centralnego PPR wobec innych 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: pogrom kielecki, szwadrony śmierci, Główny Zarząd Informacji Wojskowej, sowieccy doradcy dłaczego komuniści w pierwszych dwóch latach rządów zrezygnowali z marksistowsko-leninowskiej retoryki i prowadzili ostrożną politykę wobec Kościoła katolickiego rolę, którą pełnili sowieccy doradcy oddelegowani do pracy w Polsce <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> omówić stosunek społeczeństwa do wyborów w 1947 r. scharakteryzować działania legalnej 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> postacie: Hilarego Minca, Karola Popiela <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> dłaczego pogrom kielecki ułatwił komunistom odwrócenie uwagi Zachodu od sytuacji politycznej w Polsce czym różniła się demokracja ludowa od prawdziwej demokracji dłaczego antysemityzm był podsycany przez fakt, że istotną rolę w aparacie władzy odgrywali komuniści pochodzenia żydowskiego <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować etapy przekształcania

	<p>PKWN z 1944 r., gospodarka planowa, referendum ludowe, „trzy razy tak”, wybory do sejmu w 1947 r.</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienić pytania, które zadano Polakom w referendum z 1946 r. wymienić założenia reform gospodarczych lat 1944–1947 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, jak doszło do sfałszowania wyników referendum ludowego wyjaśnić, z jakich środowisk wywodzili się funkcjonariusze MO wyjaśnić, dlaczego największe skupiska PGR znalazły się na Ziemiach Zachodnich i Północnych 	<p>organów władzy w latach 1945–1947</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenić założenia i realizację reformy rolnej ocenić założenia i realizację nacjonalizacji przemysłu przedstawić założenia planu trzyletniego omówić kompetencje poszczególnych organów władzy w świetle małej konstytucji wyjaśnić, czym różniła się MO od ORMO przedstawić okoliczności, w jakich komuniści przejęli władzę w Polsce 	<p>opozycji w Polsce w latach 1945–1947</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić okoliczności, w których doszło do pogromu kieleckiego scharakteryzować sposoby represjonowania działaczy PSL przed wyborami 1947 r. ocenić wpływ reform gospodarczych przeprowadzonych w latach 1944–1947 na warunki życia społeczeństwa 	<p>Polski w kraj komunistyczny</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenić, czy propaganda oraz nacjonalizacja przemysłu i reforma rolna przyczyniły się do zmian w mentalności Polaków rozstrzygnąć, czy w małej konstytucji znalazły się zapisy świadczące o tym, że Polska będzie krajem komunistycznym; odpowiedź uzasadnić
<p>Polskie podziemie niepodległościowe i opór społeczny (rozd. 22)</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: I 1945, VI 1945, VII 1945, IX 1945 postacie: rotmistrza Witolda Pileckiego, Danuty Siedzikówny „Inki” organizację podziemia niepodległościowego przykłady działań partyzantki antykomunistycznej przykłady działań komunistów 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> datę: VIII 1945 postacie: płk. Jana Rzepeckiego, gen. Augusta Emila Fieldorfa „Nila” <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: Ruch Oporu Armii Krajowej (ROAK), pierwsza amnestia, Narodowe Zjednoczenie Wojskowe 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> datę: II 1947 postacie: mjr. Hieronima Dekutowskiego „Zapory”, mjr. Mariana Bernaciaka „Orlika”, ppłk. Łukasza Ciepłińskiego „Pługa”, Stanisława Sojczyńskiego „Warszycy”, mjr. Zygmunta Szendzielarza 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 1946, 1956, 1963 postacie: ppor. Rajmunda Rajsa „Burego”, kpt., Józefa Franczaka „Lalka”, prymasa Augusta Hlonda, prymasa Stefana Wyszyńskiego, Jerzego Turowicza <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: demonstracje uliczne, strajk dokerów, 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenić działalność polskiego podziemia niepodległościowego wyjaśnić, dlaczego działania części polskiego podziemia niepodległościowego budzą kontrowersje rozstrzygnąć, czy słusznie Danuta Siedzikówna „Inka” jest uznawana za jeden z symboli

	<p>podejmowanych wobec podziemia niepodległościowego</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: rozwiązanie AK, proces szesnastu, obława augustowska, Zrzeszenie Wolność i Niezawisłość (WiN) <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić cel i ocenić skutki zorganizowanej przez komunistów obławy augustowskiej • wyjaśnić, czemu miały służyć organizowane przez władze pokazowe procesy 	<p>(NZW), Stronnictwo Narodowe (SN)</p> <ul style="list-style-type: none"> • symbolikę pomnika Ofiar Obławy Augustowskiej <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować działalność Zrzeszenia WiN • omówić działania podejmowane przez komunistów wobec podziemia niepodległościowego • scharakteryzować główne organizacje podziemia niepodległościowego po 1945 r. 	<p>„Łupaszkii”, Stanisława Kasznicy, Bolesława Piaseckiego</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: ONR-Falanga, Stowarzyszenie PAX, ruch katolików społecznie postępowych, antykomunistyczna partyzantka, Korpus Bezpieczeństwa Wewnętrznego (KBW), druga amnestia <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podać przykłady działania partyzantki antykomunistycznej • scharakteryzować działania podziemia narodowego • wyjaśnić cel powstania Stowarzyszenia PAX 	<p>kolportaż, „Tygodnik Powszechny”, „Znak”, wypowiedzenie konkordatu</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić przejawy oporu społecznego w latach 1945–1956 • przedstawić stosunek hierarchów Kościoła katolickiego w Polsce do komunistów w pierwszych latach sprawowania przez nich władzy 	<p>polskiego podziemia niepodległościowego</p>
<p>Czasy stalinowskie (rozd. 23)</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1948, 1952 • postaci: Władysława Gomułki, Bolesława Bieruta, prymasa Stefana Wyszyńskiego • okoliczności powstania PZPR • zmiany polityczne, społeczne i gospodarcze w państwie polskim w okresie stalinowskim 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postaci: Jakuba Bermana, Hilarego Minca, Józefa Cyrankiewicza <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: odchylenie prawicowo-nacjonalistyczne, Kominform, „gomułkowszczyzna”, kongres 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1948, 1950–1955 • postaci: Aleksandra Zawadzkiego, Wincentego Pstrowskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Związek Młodzieży Polskiej (ZMP), Komsomoł, Centralna Rada Związków 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1950, 1953 • postaci: Konstantego Rokossowskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: V Światowy Festiwal Młodzieży i Studentów, sowietyzacja państwa, ideologizacja, nomenklatura, sklepy za żółtymi firankami, 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postaci: Aleksandra Kobzdeja, biskupa Czesława Kaczmarka <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenić efekty kolektywizacji rolnictwa • rozstrzygnąć, czy Polska w czasach stalinowskich była

	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Polska Zjednoczona Partia Robotnicza, Konstytucja Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, Rada Państwa, Front Narodowy <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jak doszło do powstania PZPR • wymienić główne zasady ustrojowe PRL 	<p>zjednoczeniowy, Polska Partia Socjalistyczna, Polska Partia Robotnicza, monopolistyczne rządy, Stronnictwo Demokratyczne, Zjednoczone Stronnictwo Ludowe</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić przyczyny oskarżenia i aresztowania Władysława Gomułki • omówić zmiany w organizacji władz państwowych, które wprowadziła konstytucja z 1952 r. • wyjaśnić, jakie zadanie miał pełnić Front Narodowy 	<p>Zawodowych (CRZZ), plan sześcioletni, „budowa podstaw socjalizmu”, kombinat metalurgiczny, Nowa Huta, współzawodnictwo pracy, Powszechna Organizacja Służba Polsce (SP), junacy, Narodowa Pożyczka Rozwoju Sił Polski, industrializacja, realizm socjalistyczny, socrealizm, awans społeczny, migracja ze wsi do miast, bezpłatne szkolnictwo, masowa wymiana kadr, propaganda, obowiązkowe dostawy płodów rolnych, kułacy, kolektywizacja rolnictwa, spółdzielnie produkcyjne</p> <ul style="list-style-type: none"> • z jakimi korzyściami wiązało się przystąpienie do ZMP <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, z jakimi konsekwencjami musiały się liczyć osoby, które nie wstąpiły do ZMP • wymienić założenia planu sześcioletniego 	<p>reforma walutowa, porozumienie między episkopatem a rządem, ruch tzw. księży „patriotów”, Caritas, <i>Non possumus!</i>, list protestacyjny, ślubowanie na wierność PRL, odosobnienie</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić rolę marszałka Konstantego Rokossowskiego w sowytyzacji Polski • wyjaśnić działanie systemu nomenklatury • scharakteryzować politykę władz państwowych wobec Kościoła w czasach stalinowskich • wyjaśnić, jak doszło do powstania i jakie cele realizował ruch tzw. księży „patriotów” • wyjaśnić okoliczności wystosowania przez prymasa listu protestacyjnego <i>Non possumus!</i> • wymienić główne zarzuty, które Kościół sformułował wobec władz komunistycznych • wskazać na mapie miejsca odosobnienia 	<p>państwem totalitarnym</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, dlaczego aresztowano biskupa Czesława Kaczmarka
--	---	--	--	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić cel budowy kombinatu hutniczego w Nowej Hucie • wymienić i pokazać na mapie najważniejsze inwestycje planu sześcioletniego • wyjaśnić, w jakim celu utworzono Powszechną Organizację Służba Polsce 	<p>prymasa Stefana Wyszyńskiego</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić na jakich zasadach przeprowadzono reformę walutową 	
Polski Październik i czasy gomułkowskie (rozd. 24)	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1953, 1956, 1968 • postaci: Władysława Gomułki, Nikity Chruszczowa, Józefa Cyrankiewicza, prymasa Stefana Wyszyńskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Zakłady Przemysłu Metalowego im. Józefa Stalina w Poznaniu, demonstracja, poznański Czerwiec, polski Październik '56, Marzec '68 <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić przyczyny niezadowolenia poznańskich robotników w 1956 r. • wymienić postulaty studentów 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 28–29 VI 1956, X 1956 • postaci: Edwarda Ochaba, Adama Michnika <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: treści socjalne i ekonomiczne, hasła antykomunistyczne i antysowieckie, Komitet Wojewódzki PZPR, Wojewódzki Urząd Bezpieczeństwa Publicznego, Międzynarodowe Targi Poznańskie, pokazowe procesy, VIII Plenum KC PZPR, społeczne protesty, wiece, rady robotnicze, kolumny pancerne <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jak władze rozprawiły się 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: X 1957, 1965, 1966 • postać: Mieczysława Moczara <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: natolińczycy, puławianie, „Po prostu”, odwilż, liberalizacja polityki, ograniczenie władzy aparatu bezpieczeństwa, rehabilitacje, odejście od socrealizmu, wznowienie akcji przesiedleńczej, przerwanie kolektywizacji rolnictwa, likwidacja „Po prostu”, koniec odwilży <p>Uczeń potrafi:</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postaci: Kazimierza Dejmka, Gustawa Holoubka <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Milenium Chrztu Polski, Tysiąclecie Państwa Polskiego, wycofanie pozwoleń na budowę nowych kościołów, zamieszki w Nowej Hucie, likwidacja nauki religii w szkołach, list biskupów polskich do biskupów niemieckich, bunt młodzieży, „komandosi”, zdjęcie z afisza <i>Dziadów</i> Mickiewicza, wiec na Uniwersytecie Warszawskim, bojówki aktywistów PZPR, „partyzanci”, kampania antysemita, emigracja, syjoniści, 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postać: biskupa Bolesława Kominka <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenić budownictwo mieszkaniowe pod koniec rządów Gomułki • wskazać na mapie miasta, w których doszło do rozruchów studenckich w 1968 r.

	sformułowane w marcu 1968 r.	<p>z uczestnikami poznańskiego Czerwca 1956 r.</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, z czego mogła wynikać początkowa popularność rządów Władysława Gomułki • podać argumenty, którymi strona polska przekonała delegację sowiecką z Nikitą Chruszczowem do powstrzymania ZSRS przed zbrojną interwencją 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować politykę władz po śmierci Józefa Stalina • scharakteryzować cele dwóch frakcji w PZPR w 1956 r. 	<p>pacyfikacja środowiska akademickiego, czystka na wyższych uczelniach, wydarzenia marcowe, siermiężny socjalizm</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, dlaczego władze komunistyczne w czasie obchodów Milenium chrztu Polski utrudniały praktyki religijne • wskazać pozytywne i negatywne strony programu „Tysiąc szkół na tysiąclecie” • wyjaśnić, dlaczego list biskupów polskich do biskupów niemieckich wywołał tak ostrą reakcję władz komunistycznych • wyjaśnić, w jaki sposób spektakl <i>Dziady</i> mógł zagrażać komunistom • przedstawić główne postulaty studentów w 1968 r. • wyjaśnić, jakie konsekwencje miała nagonka antyżydowska zorganizowana przez komunistów w 1968 r. 	
Polska w latach 70. (rozd. 25)	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: XII 1970, VI 1976, 16 X 1978 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: IX 1976, VI 1979 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: XII 1970, II 1976 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: III 1977 	<p>Uczeń zna:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> postacie: Władysława Gomułka, Edwarda Gierka, Jacka Kuronia, kardynała Karola Wojtyły – papieża Jana Pawła II, prymasa Stefana Wyszyńskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: podwyżka cen żywności, Stocznia Gdańska im. Lenina, Czerwiec 1976 r., strajk robotników w Radomiu, Ursusie, Płocku, ścieżki zdrowia, sprzedaż na kartki, podwyżki ukryte, pontyfikat, konklawe <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić przyczyny wydarzeń na Wybrzeżu w grudniu 1970 r. przedstawić przyczyny i konsekwencje strajków robotniczych w Ursusie, Radomiu i Płocku w 1976 r. 	<ul style="list-style-type: none"> postać: Zbigniewa Godlewskiego (Janka Wiśniewskiego) <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: strajk, „czarny czwartek”, <i>Ballada o Janku Wiśniewskim</i>, strajk kobiet, budowa „drugiej Polski”, Fiat 126p, „warchoły”, manewr gospodarczy, spirala zadłużeń, Komitet Obrony Robotników (KOR), infiltracja, podsłuchy, Zmotoryzowane Odwody Milicji Obywatelskiej (ZOMO), pierwsza pielgrzymka Jana Pawła II do kraju <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, dlaczego władze komunistyczne nie podawały do wiadomości publicznej tożsamości ofiar zająć na Wybrzeżu wymienić i pokazać na mapie najważniejsze inwestycje gospodarcze dekady Gierka omówić symptomy otwierania się Polski na Zachód w czasach gierkowskich 	<ul style="list-style-type: none"> postacie: Willy’ego Brandta, Józefa Cyrankiewicza, Mieczysława Moczara, Piotra Jaroszewicza <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: układ z RFN potwierdzający zachodnią granicę PRL, Port Północny, Huta Katowice, odbudowa Zamku Królewskiego w Warszawie, kredyty z Zachodu, propaganda sukcesu, reforma administracyjna, likwidacja powiatów, przybliżenie urzędu do obywatela, Dworzec Centralny, Trasa Łazienkowska, nowelizacja konstytucji z 1976 r., PZPR „przewodnią siłą społeczną w budowie socjalizmu”, „umacnianie przyjaźni z ZSRS” <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować przemiany gospodarcze w Polsce epoki Gierka wymienić decyzje podejmowane przez ekipę Gierka w celu zjednania chłopów, Kościoła katolickiego 	<ul style="list-style-type: none"> postacie: Stanisława Kociołka, Antoniego Macierewicza, Mirosława Chojeckiego, Stanisława Pyjasa, Andrzeja Czumy, Leszka Moczulskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: Niezależna Oficyna Wydawnicza NOWA, Akt końcowy Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (KBWE), rewizje, pobicia przez nieznanych sprawców, Studencki Komitet Solidarności (SKS), Ruch Obrony Praw Człowieka i Obywatela (ROPCiO), Komitet Samoobrony Społecznej „KOR”, Wolne Związki Zawodowe (WZZ), Ruch Młodej Polski, Konfederacja Polski Niepodległej (KPN) <ul style="list-style-type: none"> dlaczego Gomułka był przekonany, że sukces podpisania układu z RFN w 1970 r. zrekompensuje obywatelom decyzję o podwyżce cen żywności 	<ul style="list-style-type: none"> postać: biskupa Franciszka Macharskiego <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawić, w jaki sposób w kulturze masowej prezentowane są wydarzenia z grudnia 1970 r. omówić znaczenie wyboru Karola Wojtyły na papieża dla sytuacji polityczno-społecznej w PRL
--	---	--	---	---	---

		<ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie miejsca wystąpień robotniczych w 1970 r. i strajków w 1976 r. wymenić działania, które podejmował KOR 	<p>i środowiska inteligenckiego</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić cele i konsekwencje przeprowadzenia reformy administracyjnej w 1976 r. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić genezę i następstwa kryzysów społecznych w latach 70. omówić rozwój struktur opozycji w latach 1976–1979 wyjaśnić, dlaczego pierwsza pielgrzymka papieża Jana Pawła II do kraju była psychologicznym przełomem dla milionów Polaków 	
<p>Rewolucja „Solidarności” (1980–1981) (rozd. 26)</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: VIII 1980, VIII–IX 1980 postacie: Anny Walentynowicz, Lecha Wałęsy, Tadeusza Mazowieckiego, Bronisława Geremka miejsca strajków robotniczych w 1980 r. przywódców ruchu strajkowego w 1980 r. okoliczności powstania NSZZ „Solidarność” <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: strajki, sprawy płacowe, strajk okupacyjny w Stoczni Gdańskiej im. Lenina, Międzyzakładowy Komitet Strajkowy 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> datę: XI 1980 postać: Mieczysława Jagielskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: protest lubelski, społeczny ruch protestu o charakterze narodowowyzwoleńczym, statut „Solidarności”, strajk ostrzegawczy, rejestracja <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> omówić skalę protestów i żądania robotników latem 1980 r. podać główne ustalenia porozumień sierpniowych 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: III 1981, IX i X 1981 postacie: Bogdana Borusewicz, Jana Rulewskiego, Michała Bartoszcze, Aliny Pieńkowskiej, Henryki Krzywonos <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: kryzys bydgoski, strajk generalny, NSZZ Rolników Indywidualnych „Solidarność”, Niezależne Zrzeszenie Studentów (NZS) <p>Uczeń potrafi:</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> datę: X 1981 postacie: marszałka Wiktora Kulikowa, Stanisława Kani, Mieczysława Rakowskiego, gen. Wojciecha Jaruzelskiego, prymasa Józefa Glempa <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: pomnik Poległych Stoczniovców, <i>Lacrimosa</i>, manewry wojsk Układu Warszawskiego „Sojuz ’81”, „Zapad ’81”, solidarnościowa rewolucja, I Krajowy 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> omówić rolę religii i Kościoła katolickiego w pierwszych latach działania „Solidarności” wyjaśnić, dlaczego odsłonięcie pomnika Poległych Stoczniovców 1970 było istotnym momentem w dziejach bloku wschodniego wyjaśnić, czy ZSRS deklarował wysłanie wojsk do Polski w celu dokonania bezpośredniej interwencji zbrojnej

	<p>(MKZ), lista 21 postulatów, porozumienia sierpniowe, Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić przyczyny i następstwa strajków w 1980 r. • podać postulaty Międzyzakładowego Komitetu Strajkowego w Gdańsku 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie miasta, w których podpisano porozumienia sierpniowe w 1980 r. • wyjaśnić, dlaczego doszło do sporu o rejestrację „Solidarność” 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jak doszło do kryzysu bydgoskiego w 1981 r. • wyjaśnić wpływ „Solidarność” na przemiany społeczno-polityczne w Polsce • wyjaśnić, dlaczego I Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność” można uznać za bezprecedensowy w dziejach PRL 	<p>Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność”, mediator, program Samorządnej Rzeczypospolitej, Posłanie do ludzi pracy Europy Wschodniej, hala Olivia, działania agenturalne, tajni współpracownicy, propaganda kłeski, wojskowe Terenowe Grupy Operacyjne</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jak doszło do zmian na stanowisku I sekretarza KC PZPR we wrześniu 1980 r. oraz w X 1981 r. • wyjaśnić, jaką rolę miały odegrać manewry wojsk Układu Warszawskiego zorganizowane na terenie Polski w 1981 r. • scharakteryzować politykę władz PRL wobec „Solidarność” 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić rolę kobiet w czasie wydarzeń na Wybrzeżu w 1980 r.
<p>Stan wojenny (1981–1983) (rozd. 27)</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 13 XII 1981 – 22 VII 1983 • postaci: gen. Wojciecha Jaruzelskiego, Ronalda Reagana, Lecha Wałęsy <p>Uczeń rozumie:</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 16 XII 1981 • postać: gen. Czesława Kiszczaka <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: dekret, Rada Państwa, strajk okupacyjny, Kopalnia 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: IV 1982, X 1982, 1983 • postaci: Zbigniewa Bujaka, Danuty Wałęsowej, Bogdana Cywińskiego, Kornela Morawieckiego, Jana Dobraczyńskiego 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: X 1982, VI 1983, 1984 • postaci: księdza Jerzego Popiełuszki, prymasa Józefa Glempa <p>Uczeń rozumie:</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postać: Emila Barchańskiego <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jak Polacy oceniają decyzję o wprowadzeniu stanu wojennego oraz jak ich ocena

	<ul style="list-style-type: none"> pojęcia: internowanie, transportery opancerzone, przepustki, godzina policyjna, Teleranek, cenzura korespondencji, rozpatrywanie spraw przez sądy w trybie doraźnym, zawieszenie działalności organizacji, wyłączenie telefonów, kontrola rozmów telefonicznych, zmilitaryzowanie zakładów pracy, Wojskowa Rada Ocalenia Narodowego (WRON), sankcje gospodarcze <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> omówić okoliczności wprowadzenia stanu wojennego wymienić zmiany w życiu społecznym, gospodarczym i politycznym związane z wprowadzeniem stanu wojennego 	<p>Węgla Kamiennego „Wujek”, pacyfikacja, największa zbrodnia stanu wojennego, demonstracje uliczne</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować sytuację działaczy NSZZ „Solidarność” w związku z wprowadzeniem stanu wojennego przedstawić przyczyny, które według Wojciecha Jaruzelskiego doprowadziły do wprowadzenia w Polsce stanu wojennego wskazać na mapie miejsca internowania przedstawicieli opozycji przedstawić postulaty górników z KWK „Wujek” wyjaśnić, jak doszło do pacyfikacji strajku w KWK „Wujek” 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: Tymczasowa Komisja Koordynacyjna (TKK) NSZZ „Solidarność”, Solidarność Walcząca (SW), Patriotyczny Ruch Odrodzenia Narodowego (PRON), delegalizacja, Międzynarodowa Organizacja Pracy, wsparcie finansowe, Pokojowa Nagroda Nobla <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> omówić formy oporu przeciw stanowi wojennemu omówić politykę komunistów wobec opozycji po wprowadzeniu stanu wojennego scharakteryzować konspiracyjną działalność w czasie stanu wojennego wyjaśnić, w jakim celu utworzono PRON wyjaśnić, dlaczego Lech Wałęsa nie pojechał do Oslo, aby osobiście odebrać Pokojową Nagrodę Nobla 	<ul style="list-style-type: none"> pojęcia: druga pielgrzymka Jana Pawła II do Polski, Prymasowski Komitet Pomocy Osobom Pozbawionym Wolności i ich Rodzinom, zniesienie stanu wojennego, podwyżka cen, kolejki, infiltracja, niedobory rynkowe <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> omówić problemy gospodarcze w latach 1981–1983 wyjaśnić, dlaczego działalność księdza Jerzego Popiełuszki była uznawana przez komunistów za niebezpieczną 	<p>zmienia się wraz z upływem czasu</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, jakie znaczenie dla „Solidarności” miało przyznanie Pokojowej Nagrody Nobla Lechowi Wałęsie
--	--	---	---	--	---

<p>Przełom polityczny 1989 r. (rozdz. 28)</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 6 II – 5 IV 1989, 4 VI 1989 • postaci: Michaiła Gorbaczowa, Tadeusza Mazowieckiego, Wojciecha Jaruzelskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: obrady Okrągłego Stołu, negocjacje, wybory czerwcowe 1989 r., pierwszy niekomunistyczny premier, sejm „kontraktowy”, reforma Balcerowicza <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić przyczyny i skutki obrad Okrągłego Stołu • wymienić główne ustalenia obrad Okrągłego Stołu 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postać: Leszka Balcerowicza <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: pierestrojka, nowa ordynacja wyborcza, Komitet Obywatelski „Solidarność”, wizualna dominacja, senat <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podać przyczyny strajków w 1988 r. • scharakteryzować ordynację wyborczą z kwietnia 1989 r. • scharakteryzować kampanię wyborczą i przebieg wyborów czerwcowych w 1989 r. • przedstawić wpływ wyborów czerwcowych na upadek komunizmu w Polsce • wyjaśnić, jak doszło do powstania rządu Tadeusza Mazowieckiego 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: VII 1986, XI 1987, 1988 • postaci: Mieczysława Rakowskiego, gen. Czesława Kiszcza <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: amnestia dla więźniów politycznych, drugi etap reformy gospodarczej, referendum, międzynarodowa izolacja, Rada Konsultacyjna przy przewodniczącym Rady Państwa, żądania ponownej legalizacji NSZZ „Solidarność”, poufne rozmowy rządzących komunistów z opozycją solidarnościową, uwłaszczenie nomenklatury, rozmowy w Magdalence <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować pierwsze symptomy liberalizacji polityki państwa • omówić wyniki wyborów do sejmu „kontraktowego” 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: VII 1989, VIII 1989, XII 1989, 1990 • postać: Lecha Kaczyńskiego, Andrzeja Wajdy, Tomasza Sarneckiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: demontaż systemu komunistycznego, prezydent z łaski „Solidarności”, koalicja „Solidarności” z ZSL i SD, transformacja ustrojowa, nowelizacja konstytucji, Rzeczpospolita Polska, ustawa o reformie samorządowej, radykalna reforma gospodarcza, Międzynarodowy Fundusz Walutowy, odtworzenie gospodarki rynkowej, terapia szokowa, spadek realnych dochodów, bankructwa zakładów pracy, prywatyzacja, wzrost bezrobocia, spadek wartości pieniądza, modernizacja gospodarki, likwidacja PZPR 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postaci: Jane Fondy, Steviego Wondera <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, dlaczego porozumienia Okrągłego Stołu do dziś budzą kontrowersje wśród części społeczeństwa polskiego • wyjaśnić, dlaczego plakat Tomasza Sarneckiego uznano za jeden z symboli wyborów czerwcowych 1989 r. • rozstrzygnąć, czy wybór generała Wojciecha Jaruzelskiego na prezydenta PRL wzmacniał czy osłabiał wpływy komunistów w kraju; odpowiedź uzasadnić • ocenić wpływ obrad Okrągłego Stołu na losy Polski • ocenić gospodarcze i społeczne konsekwencje planu Balcerowicza
---	---	---	--	--	---

				<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienić zmiany w konstytucji wprowadzone na mocy jej nowelizacji w 1989 r. omówić pierwsze reformy rządu Mazowieckiego i ocenić ich skutki dla państwa wymienić kompetencje prezydenta PRL wyjaśnić, jak doszło do wyboru generała Wojciecha Jaruzelskiego na prezydenta 	
<p>Kultura i sport w epoce PRL (rozd. 29)</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> datę: 1980 postacie: Tadeusza Różewicza, Wisławy Szymborskiej, Zbigniewa Herberta, Witolda Gombrowicza, Gustawa Herlinga-Grudzińskiego, Czesława Miłosa, Andrzeja Wajdy, Romana Polańskiego, Janusza Gajosa, Jerzego Skolimowskiego, Krystyny Jandy, Daniela Olbrychskiego, Kazimierza Deyny, Kazimierza Górskiego, Ireny Szewińskiej, 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> datę: 1964 postacie: Antoniego Słonimskiego, Marka Hłaski, Sławomira Mrożka, Stefana Kisielewskiego, Jerzego Andrzejewskiego, Jerzego Hoffmana <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: mecenat państwa, cenzura, list otwarty, List 34, „Kultura”, Związek Literatów Polskich, Telewizja Polska (TVP), treści propagandowe <p>Uczeń potrafi:</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> datę: 1956 postać: Kazimierza Brandysa, Jarosława Iwaszkiewicza, Tadeusza Konwickiego, Jerzego Kawalerowicza, Aleksandra Forda <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: polska szkoła filmowa, nagroda Złota Palma w Cannes, Złoty Lew w Wenecji, Lwy Gdańskie, nominacja do Oscara, kino moralnego niepokoju, nonkonformizm 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 1974, 1976 postacie: Marka Nowakowskiego, Krzysztofa Pendereckiego, Huberta Wagnera, Włodzimierza Lubańskiego, Jacka Wszoły, Feliksa Stamma, Jerzego Kuleja, Wojciecha Fortuny <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: Teatr Cricot 2, Teatr Laboratorium, seriale telewizyjne, Festiwal Polskiej Piosenki w Opolu, 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> postacie: Ewy Demarczyk, Jerzego Radziwiłłowicza, Antoniego Piechniczka <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, na czym polegał fenomen popularności filmu <i>Potop</i> wyjaśnić, dlaczego sfilmowanie <i>Ogniem i mieczem</i> nie było możliwe w PRL wyjaśnić, dlaczego rok 1956 był przełomem w rozwoju polskiej

	<p>Władysława Kozakiewicza</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Literacka Nagroda Nobla, drugi obieg <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienić Polaków, którzy otrzymali Literacką Nagrodę Nobla • podać przykłady filmów wyreżyserowanych przez Andrzeja Wajdę w okresie PRL • wymienić najbardziej liczące się dziedziny sportu w okresie PRL 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić postulaty zawarte w Liście 34 • wymienić wybitnych przedstawicieli polskiej literatury w okresie PRL oraz podać przykłady ich twórczości • podać przykłady złotych medalistów olimpijskich w okresie PRL • przedstawić najważniejsze dokonania w dziedzinie kultury w okresie PRL 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić wpływ państwa na kulturę w okresie PRL • wymienić dziedziny, w których polscy twórcy osiągnęli sukcesy poza granicami kraju 	<p>Międzynarodowy festiwal Piosenki w Spocie, Jazz Jamboree, Międzynarodowy Festiwal Muzyki Współczesnej „Warszawska Jesień, igrzyska olimpijskie w Monachium, igrzyska olimpijskie w Montrealu, igrzyska olimpijskie w Moskwie, zimowe igrzyska olimpijskie w Sapporo, gest Kozakiewicza</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić najważniejsze dokonania w dziedzinie sportu w okresie PRL • wytłumaczyć, jaką rolę w czasach PRL odgrywał sport • wymienić dziedziny, w których polscy twórcy osiągnęli sukcesy poza granicami kraju • omówić rozwój kultury masowej w okresie PRL 	<p>kultury w okresie PRL</p>
<p>Polska i świat w XX–XXI w.</p>					

<p>Jesień Narodów i rozpad ZSRS (rozd. 30)</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1989, 1990, 1991 • postacie: Leonida Breżniewa, Ronalda Reagana, Michaiła Gorbaczowa <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Jesień Narodów, zjednoczenie Niemiec, likwidacja ZSRS, Układ Warszawski, Rada Wzajemnej Pomocy Gospodarczej <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie państwa, do których odnosi się termin Jesień Narodów 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1985, 1986 • postać: Borysa Jelcyna <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: détente, epoka zastoju, interwencja zbrojna, pierestrojka, katastrofa w elektrowni jądrowej w Czarnobylu <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować politykę pieriestrojki i jej wpływ na sytuację wewnętrzną, międzynarodową i społeczno-gospodarczą w ZSRS • wyjaśnić, z czego mógł wynikać stosunek części Rosjan do reform Gorbaczowa • scharakteryzować międzynarodową politykę administracji Ronalda Reagana 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: VI 1989, XI 1989, XII 1989, X 1990 • postacie: Károlya Grósz, Józsefa Antalla, Václava Havla, Nicolae Ceaușescu, Teodora Žiwkova, Helmuta Kohla <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: zburzenie muru berlińskiego, konferencja 2+4, kanclerz, dążenia niepodległościowe, Memento Park, Trójkątny Stół, Karta 77, aksamitna rewolucja, Forum Obywatelskie, całkowicie demokratyczne wybory, antagonizm czesko-słowacki, „wojna o myślnik”, republika federacyjna, przewrót, parodia procesu sądowego, zwycięstwo postkomunistów <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić proces zjednoczenia Niemiec • scharakteryzować proces upadku 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: XII 1991, I 1993 • postacie: Giennadija Janajewa, Aleksandra Łukaszenki <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: aksamitny rozwód, zamach stanu, Komitet Stanu Wyjątkowego, pucz Janajewa, Wspólnota Niepodległych Państw, symboliczny koniec zimnej wojny, dążenia separatystyczne, autorytarny reżim, korupcja, oligarchowie <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić, jak doszło do rozpadu Czechosłowacji • podać czynniki, które zdecydowały o porażce puczu Janajewa • scharakteryzować proces likwidacji ZSRS • wyjaśnić wpływ Jesieni Narodów na sytuację w Europie Środkowo-Wschodniej • omówić cel utworzenia Memento Park w Budapeszcie • omówić znaczenie dla świata upadku muru berlińskiego 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postacie: Iona Iliescu, Żelu Żelewa, Krzysztofa Skubiszewskiego, Davida Černego <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jak doszło do zwycięstwa ugrupowań postkomunistycznych w Rumunii i Bułgarii • przedstawić drogę Ukrainy, Białorusi i państw bałtyckich do niepodległości
--	---	---	--	--	---

			<p>komunizmu na Węgrzech</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić znaczenie Karty 77 dla demokratycznych przemian w Czechosłowacji • omówić proces upadku komunizmu w Rumunii 		
<p>Współczesne konflikty zbrojne i zagrożenia dla świata (rozd. 31)</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 11 IX 2001, II 2022 • postaci: Osamy bin Ladena, Władimira Putina <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: rozpad Jugosławii, atak terrorystyczny na World Trade Center, Al-Kaida, agresja Rosji na Ukrainę <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podać przyczyny rozpadu Jugosławii • podać przyczyny ataku na WTC 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: VI 1991, 1992–1995 • postać: Josipa Broza-Tito <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: proklamacja niepodległości Słowenii i Chorwacji, wojna domowa w Bośni i Hercegowinie, czystki etniczne, konflikty etniczne, konflikt o Kosowo <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić proces rozpadu Jugosławii • rozstrzygnąć, czy masakry dokonywane w trakcie wojny w byłej Jugosławii można uznać za zbrodnie przeciwko ludzkości • przedstawić los ludności cywilnej podczas wojny w byłej Jugosławii 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 2001–2021, 2014 • postać: Wiktora Janukowycza <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: wojna w Afganistanie, Pentagon, talibowie, walka partyzancka, oligarchowie, rabunkowa prywatyzacja, północny Kaukaz, pierwsza wojna czeczeńska, druga wojna czeczeńska, Republika Czeczenii, prezydent Rosji, partia Jedna Rosja, agresja Rosji na Gruzję, Abchazja, Osetia Południowa, pomarańczowa rewolucja, Euromajdan, aneksja Krymu <p>Uczeń potrafi:</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 2004–2005 • postaci: Wiktora Juszczenki <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: republika doniecka, republika ługańska <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, w jaki sposób Rosja argumentowała konieczność interwencji w Czeczenii • omówić wpływ Rosji na destabilizację sytuacji w Europie Wschodniej • scharakteryzować procesy dezintegracyjne w Europie w latach 90. na przykładzie rozpadu Jugosławii 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić najważniejsze kryzysy polityczne i społeczne na przełomie XX i XXI w. • ocenić słuszność interwencji wojsk koalicji antyterrorystycznej w Afganistanie

		<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jaki wpływ na walkę ze współczesnym terroryzmem miały wydarzenia z 11 września 2001 r. • wyjaśnić, dlaczego dzień ataku na WTC można uznać za jeden z najczarniejszych w amerykańskiej historii 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić okoliczności, w których doszło do masakry na placu Tiananmen • przedstawić przyczyny Euromajdanu 		
Transformacja ustrojowa i III Rzeczpospolita (rozdz. 32)	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: XII 1990, 1991, X 1992, IV 1997, 2000, 2005, IV 2010, 2015 • postaci: Lecha Wałęsy, Tadeusza Mazowieckiego, Jarosława Kaczyńskiego, Lecha Kaczyńskiego, Andrzeja Dudy, Donalda Tuska, Aleksandra Kwaśniewskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: pierwsze powszechne wybory prezydenckie, dekomunizacja, wolne wybory parlamentarne, lustracja, wotum nieufności, inflacja, bezrobocie, mała konstytucja, ustrój prezydencki, przedterminowe wybory, 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 2010 • postaci: Bronisława Komorowskiego, Ewy Kopacz, Leszka Millera <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: wojna na górze, Sojusz Lewicy Demokratycznej (SLD), drugie powszechne wybory prezydenckie, reformy wolnorynkowe, koniunktura gospodarcza, Zgromadzenie Narodowe, konstruktywne wotum nieufności, referendum zatwierdzające ustawę zasadniczą, Akcja Wyborcza „Solidarność” (AWS), kryzys ekonomiczny, rozpad koalicji, Prawo i Sprawiedliwość (PiS), trzecie powszechne wybory prezydenckie, 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1999 • postaci: Jerzego Buzka, Waldemara Pawlaka, Włodzimierza Cimoszewicza, Hanny Suchockiej, Jana Olszewskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: cztery reformy rządu Jerzego Buzka, reforma podziału administracyjnego kraju, nowa organizacja publicznej służby zdrowia, reforma emerytalna, reforma oświaty, prezydent Warszawy, hasło budowy IV Rzeczpospolitej, Centralne Biuro Antykorupcyjne (CBA), gazoport w Świnoujściu, Instytut Pamięci Narodowej, lustracja, 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postaci: Andrzeja Leppera, Andrzeja Olechowskiego, Kazimierza Marcinkiewicza, Marka Belki, Jana Krzysztofa Bieleckiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: afery Rywina, Zjednoczenie Chrześcijańsko-Narodowe (ZChN), Bezpartyjny Blok Wspierania Reform (BBWR), Porozumienie Centrum (PC), Kongres Liberalno-Demokratyczny (KLD), Unia Demokratyczna, sojusz SLD–UP <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać polską scenę polityczną po 1989 r. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postać: Macieja Płażyńskiego, Mariana Krzaklewskiego, Józefa Oleksego, Stanisława Tymiańskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Samoobrona, Liga Polskich Rodzin (LPR) <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenić działania prezydenta Lecha Wałęsy mające na celu wzmocnienie pozycji prezydenta w państwie • rozstrzygnąć, czy słuszne jest stwierdzenie, że protesty wywołane kwestiami światopoglądowymi

	<p>postkomuniści, prywatyzacja, obóz postsolidarnościowy, konstytucja RP, rząd koalicyjny</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienić w kolejności chronologicznej premierów rządów w latach 1989–2015 wymienić w kolejności chronologicznej prezydentów III RP opisać ustrój Polski w świetle małej konstytucji z 1992 r. 	<p>Platforma Obywatelska (PO)</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, co miało wpływ na sukces wyborczy Aleksandra Kwaśniewskiego w 1995 r. 	<p>przedterminowe wybory, armia zawodowa, katastrofa rządowego samolotu pod Smoleńskiem, przewodniczący Rady Europejskiej</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić okoliczności upadku rządu Jana Olszewskiego wyjaśnić, dlaczego doszło do upadku rządu Hanny Suchockiej omówić cztery wielkie reformy rządu Jerzego Buzka omówić kontrowersje dotyczące problemu dekomunizacji w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> opisać przemiany ustrojowe w latach 1989–1997 omówić przebieg kampanii prezydenckiej w 2005 r. omówić atmosferę panującą w Polsce tuż po katastrofie smoleńskiej scharakteryzować przemiany w Polsce w drugiej dekadzie XXI w. ze szczególnym uwzględnieniem takich problemów jak: kryzys demograficzny, transformacja energetyczna, zmiany klimatyczne, zachowanie tożsamości kulturowej 	<p>miały wpływ na upadek pierwszego rządu PiS;</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenić proces transformacji społecznej i gospodarczej w Polsce
<p>Polska droga do NATO i Unii Europejskiej (rozd. 33)</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 1999, 2004 postacie: Tadeusza Mazowieckiego, Lecha Wałęsy, Helmuta Kohla, Billa Clintona, Bronisława Geremka, George’a Busha, Lecha Kaczyńskiego okoliczności przystąpienia Polski do NATO okoliczności przystąpienia Polski do Unii Europejskiej 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 1990, 1991 postacie: Jana Olszewskiego, Hanny Suchockiej, Aleksandra Kwaśniewskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: układ o stowarzyszeniu ze Wspólnotami Europejskimi, układ graniczny Polski ze zjednoczonymi Niemcami, traktat o dobrym sąsiedztwie, 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 1991, 1993, 1994, 1997 postacie: Jana Krzysztofa Bieleckiego, Leszka Millera, Włodzimierza Cimoszewicza <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: Grupa Wyszehradzka, deklaracja o współpracy między Polską, Czecho-Słowacją i Węgrami, 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 2003, 2005, 2008, 2019 postacie: Gerharda Schrödera, Władimira Putina, Wiktora Juszczenki, Leonida Kuczmy, Valdasą Adamkusa, Javiera Solany, Nicolasa Sarkozy’ego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: referendum w sprawie akcesji Polski do UE, wsparcie dla amerykańskiej 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisać polską politykę zagraniczną po 1989 r. ocenić współpracę regionalną Polski na przykładzie Grupy Wyszehradzkiej wymienić premierów polskich rządów działających na rzecz przystąpienia Polski do NATO omówić proces rozszerzania się

	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: wstąpienie Polski do NATO, wstąpienie Polski do Unii Europejskiej <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić znaczenie przystąpienia Polski do NATO i Unii Europejskiej 	<p>redukcja zadłużenia, wierzyciele, negocjacje związane z członkostwem Polski w NATO, traktat akcesyjny, obszary zapalne, kwestie sporne, impas</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować stosunki polsko-niemieckie po 1989 r. • wyjaśnić, dlaczego spotkanie polskiego premiera z niemieckim kanclerzem w Krzyżowej w 1991 r. uznano za symboliczne pojednanie • wymienić cele, które przyświecały autorom polsko-niemieckiego traktatu o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy • wyjaśnić okoliczności, w których osiągnięto redukcję polskiego zadłużenia o 50% 	<p>współpraca regionalna, Środkowoeuropejskie Porozumienie o Wolnym Handlu (CEFTA), program Partnerstwo dla Pokoju, protokoły akcesyjne, dokumenty ratyfikujące członkostwo Polski w NATO</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić okoliczności opuszczenia Polski przez ostatnie stacjonujące w kraju oddziały żołnierzy sowieckich • wyjaśnić symboliczne znaczenie daty opuszczenia Polski przez Armię Czerwoną • wyjaśnić okoliczności powstania i cele działania Grupy Wyszehradzkiej • wyjaśnić znaczenie przystąpienia Polski do programu Partnerstwo dla Pokoju • przedstawić drogę Polski do NATO • wymienić zagrożenia, które widziała Rosja w polskim członkostwie w NATO 	<p>interwencji w Iraku, proamerykański kurs, gazociąg Nord Stream, presja energetyczna, traktat o przyjaznych stosunkach między Polską i Litwą, wojna rosyjsko-gruzińska, wyjazd do Tbilisi zorganizowany przez prezydenta Lecha Kaczyńskiego, wizy do USA</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jakie kwestie były najtrudniejsze w czasie negocjacji dotyczących przystąpienia Polski do Unii Europejskiej • omówić wyniki referendum w sprawie akcesji Polski do Unii Europejskiej • omówić znaczenie wizyty prezydenta George'a Busha w Polsce • wskazać na mapie państwa, które po 1993 r. przystąpiły do NATO i Unii Europejskiej • wyjaśnić, dlaczego budowa gazociągu Nord Stream wywołała zaniepokojenie w Polsce 	<p>NATO i Unii Europejskiej</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, dlaczego prezydent Aleksander Kwaśniewski zadeklarował wysłanie żołnierzy polskich do Iraku
--	--	--	--	---	---

